ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
PAOLO MENGOZZI
της 15ης Σεπτεμβρίου 2009 [1]

I — Εισαγωγή

1. Με την αίτησή της αναιρέσεως, η Internationaler Hilfsfonds eV, μη κυβερνητική οργάνωση που δραστηριοποιείται στο πεδίο της ανθρωπιστικής βοήθειας, ζητεί, κατ' ουσίαν από το Δικαστήριο, αφενός, να αναιρέσει την απόφαση του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 5ης Ιουνίου 2008 [2] (στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση) με την οποία το Πρωτοδικείο απέρριψε ως απαράδεκτη την προσφυγή που η τότε προσφεύγουσα και νυν αναιρεσείουσα είχε ασκήσει κατά της αποφάσεως που, όπως υποστηρίζει, διαλαμβάνεται στο έγγραφο της Επιτροπής της 14ης Φεβρουαρίου 2005, με το οποίο απερρίφθη η αίτησή της για παροχή προσβάσεως σε ορισμένα έγγραφα, και, αφετέρου, να ακυρώσει την εν λόγω απόφαση και να αποφανθεί οριστικώς επί της ουσίας της διαφοράς.

II — Το νομικό πλαίσιο

Α — *Η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*

2. Ο κανονισμός (ΕΚ) 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής [3], καθορίζει τις αρχές, τις προϋποθέσεις ασκήσεως και τα όρια του προβλεπόμενου από το άρθρο 255 ΕΚ δικαιώματος προσβάσεως στα έγγραφα των εν λόγω οργάνων. Ο κανονισμός αυτός ισχύει από της 3ης Δεκεμβρίου 2001.

3. Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1049/2001, το θεσμικό όργανο δεν επιτρέπει την πρόσβαση σε έγγραφο το οποίο περιλαμβάνει γνώμες που προορίζονται για εσωτερική χρήση στο πλαίσιο διασκέψεων ή προκαταρκτικών διαβουλεύσεων στους κόλπους του οργάνου

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική

2 — T-141/05, Internationaler Hilfsfonds eV κατά Επιτροπής.

3 — ΕΕ L 145, σ. 43

που αρνείται την πρόσβαση, ακόμη δε και μετά τη λήψη της αποφάσεως, αν η δημοσιοποίηση του εγγράφου θα έθιγε σοβαρά τη διαδικασία λήψεως αποφάσεων του οργάνου, εξαιρουμένης της περιπτώσεως κατά την οποία η δημοσιοποίηση του εγγράφου δικαιολογείται από υπέρτερο δημόσιο συμφέρον.

4. Κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001, οι αιτήσεις παροχής προσβάσεως σε έγγραφα υποβάλλονται σε γραπτή μορφή, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών μέσων, ο δε αιτών δεν υποχρεούται να δικαιολογήσει την αίτηση.

5. Συναφώς, ο κανονισμός 1049/2001 διακρίνει μεταξύ επεξεργασίας των αρχικών αιτήσεων και επεξεργασίας των επιβεβαιωτικών αιτήσεων.

6. Όσον αφορά την επεξεργασία των αρχικών αιτήσεων, το άρθρο 7, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 1049/2001 ορίζει:

«1. Οι αιτήσεις για πρόσβαση σε έγγραφο υφίστανται ταχεία επεξεργασία. Στον αιτούντα αποστέλλεται απόδειξη παραλαβής. Εντός 15 εργάσιμων ημερών από την καταχώριση της αίτησης, το θεσμικό όργανο είτε καθιστά διαθέσιμο το ζητούμενο έγγραφο και παρέχει πρόσβαση, σύμφωνα με το άρθρο 10, εντός της περιόδου αυτής, είτε, με γραπτή απάντηση, καθορίζει τους λόγους της ολικής ή μερικής άρνησης και πληροφορεί τον αιτούντα ότι δικαιούται να υποβάλει επιβεβαιωτική αίτηση σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

2. Στην περίπτωση ολικής ή μερικής άρνησης, ο αιτών μπορεί, εντός 15 εργάσιμων ημερών από την παραλαβή της απάντησης του θεσμικού οργάνου, να υποβάλει επιβεβαιωτική αίτηση, ζητώντας από το θεσμικό όργανο να αναθεωρήσει τη θέση του.»

7. Όσον αφορά την επεξεργασία των επιβεβαιωτικών αιτήσεων, το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001 ορίζει:

«Η επιβεβαιωτική αίτηση υφίσταται ταχεία επεξεργασία. Εντός 15 εργάσιμων ημερών από την καταχώριση της εν λόγω αίτησης, το όργανο είτε δέχεται την πρόσβαση του αιτούντος στο ζητούμενο έγγραφο και παρέχει πρόσβαση εντός της εν λόγω περιόδου, σύμφωνα με το άρθρο 10, είτε εκθέτει τους λόγους της ολικής ή μερικής άρνησης, με γραπτή απάντηση. Αν το θεσμικό όργανο αρνηθεί την πρόσβαση εν όλω ή εν μέρει, ενημερώνει τον αιτούντα για τα ένδικα μέσα [μέσα παροχής εννόμου προστασίας] που διαθέτει, δηλαδή τη δικα-

στική προσφυγή κατά του θεσμικού οργάνου και/ή την καταγγελία στον [Ε]υρωπαίο [Δ]ιαμεσολαβητή, υπό τους όρους που προβλέπονται αντίστοιχα στα άρθρα 230 [ΕΚ] και 195 [ΕΚ].»

8. Εξάλλου, κατά το άρθρο 2, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, του παραρτήματος της αποφάσεως 2001/937/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ της Επιτροπής, της 5ης Δεκεμβρίου 2001, για την τροποποίηση του εσωτερικού κανονισμού της [4], οι αιτήσεις παροχής προσβάσεως σε έγγραφο υποβάλλονται ταχυδρομικώς, με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στη Γενική Γραμματεία της Επιτροπής, στη Γενική Διεύθυνση ή στην αρμόδια υπηρεσία. Η Επιτροπή υποχρεούται να απαντά στις αρχικές και επιβεβαιωτικές αιτήσεις εντός προθεσμίας δεκαπέντε εργάσιμων ημερών από της καταχωρίσεως της αιτήσεως. Στις περιπτώσεις σύνθετων ή ογκωδών αιτήσεων, η προθεσμία αυτή μπορεί να παρατείνεται κατά 15 εργάσιμες ημέρες. Κάθε παράταση της προθεσμίας πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να ανακοινώνεται προηγουμένως στον αιτούντα.

9. Όσον αφορά την επεξεργασία των αρχικών αιτήσεων, το άρθρο 3 του παραρτήματος της αποφάσεως 2001/937 ορίζει ότι ο αιτών ενημερώνεται για τη συνέχεια που δίδεται στην αίτησή του είτε από τον γενικό διευθυντή ή τον προϊστάμενο της υπηρεσίας που αφορά η αίτηση, είτε από διευθυντή που ορίζεται για τον σκοπό αυτό στη γενική γραμματεία ή από τον υπάλληλο που έχει οριστεί για τον σκοπό αυτό. Η διάταξη αυτή ορίζει, επιπροσθέτως, ότι κάθε, ακόμη και εν μέρει, αρνητική απάντηση πρέπει να ενημερώνει τον αιτούντα περί του δικαιώματός του να υποβάλει, εντός δεκαπέντε εργάσιμων ημερών από της παραλαβής της, επιβεβαιωτική αίτηση στον Γενικό Γραμματέα της Επιτροπής.

10. Όσον αφορά την επεξεργασία των επιβεβαιωτικών αιτήσεων, το άρθρο 4 του παραρτήματος της αποφάσεως 2001/937 ορίζει ότι η εξουσία λήψεως αποφάσεων επί των επιβεβαιωτικών αιτήσεων εκχωρείται στον γενικό γραμματέα, ο οποίος, κατά την προπαρασκευή της αποφάσεως, επικουρείται από τη γενική διεύθυνση ή την αρμόδια υπηρεσία. Το εν λόγω άρθρο ορίζει επίσης ότι η απόφαση λαμβάνεται από τον γενικό γραμματέα μετά από συμφωνία της νομικής υπηρεσίας. Η απόφαση κοινοποιείται στον αιτούντα γραπτώς, ενδεχομένως και ηλεκτρονικώς, ενημερώνοντάς τον ταυτοχρόνως για το δικαίωμά του να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του Πρωτοδικείου ή να υποβάλει καταγγελία στον Ευρωπαίο Διαμεσολαβητή.

Β — *Η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση περί των καταγγελιών ενώπιον του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή*

11. Το άρθρο 195, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ ορίζει:

«Στα πλαίσια των καθηκόντων του, ο Διαμεσολαβητής διεξάγει τις έρευνες που κρίνει

4 — ΕΕ L 345, σ. 94.

δικαιολογημένες είτε με δική του πρωτοβουλία είτε βάσει των καταγγελιών που του έχουν υποβληθεί απευθείας ή μέσω μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκτός εάν για τα καταγγελλόμενα γεγονότα έχει ή είχε κινηθεί δικαστική διαδικασία. Εάν ο Διαμεσολαβητής διαπιστώσει περίπτωση κακής διοίκησης, υποβάλλει το θέμα στο οικείο όργανο, το οποίο διαθέτει προθεσμία τριών μηνών για να εκθέσει τη γνώμη του στον Διαμεσολαβητή. Ο Διαμεσολαβητής διαβιβάζει εν συνεχεία έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και προς το οικείο όργανο. Ο καταγγέλλων ενημερώνεται για το αποτέλεσμα των ερευνών αυτών.»

12. Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 6, της αποφάσεως 94/262/ΕΚΑΧ, ΕΚ, Ευρατόμ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 9ης Μαρτίου 1994, σχετικά με το καθεστώς του [Ευρωπαίου] [Δ]ιαμεσολαβητή και τους γενικούς όρους άσκησης των καθηκόντων του [5], όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2002/262/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2002 [6] (στο εξής: απόφαση 94/262), οι καταγγελίες που υποβάλλονται στον Ευρωπαίο Διαμεσολαβητή δεν [διακόπτουν] τις προθεσμίες ασκήσεως προσφυγής ενώπιον των δικαστικών ή διοικητικών αρχών. Κατά τις διατάξεις της παραγράφου 7 του ιδίου άρθρου, στην περίπτωση κατά την οποία ο Διαμεσολαβητής οφείλει, λόγω εκκρεμούς ή περατωθείσας ένδικης διαδικασίας η οποία αφορά τα προβαλλόμενα περιστατικά, να κηρύξει την καταγγελία απαράδεκτη ή να θέσει τέλος στην εξέτασή της, τα αποτελέσματα των ερευνών τις οποίες έχει ενδεχομένως διεξαγάγει τίθενται στο αρχείο.

5 — ΕΕ L 113, σ. 5.
6 — ΕΕ L 92, σ. 13.

13. Το άρθρο 6 της αποφάσεως του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή της 8ης Ιουλίου 2002, περί εγκρίσεως εκτελεστικών διατάξεων της αποφάσεως 94/262, όπως τροποποιήθηκε την 5η Απριλίου 2004, το οποίο φέρει τον τίτλο «Διακανονισμός σε φιλική βάση», ορίζει:

«6.1. Εάν διαπιστώσει ότι στοιχειοθετείται περίπτωση κακοδιοίκησης, ο Διαμεσολαβητής συνεργάζεται στο μέτρο του δυνατού με το σχετικό θεσμικό όργανο προς αναζήτηση τρόπου για την άρση της και για την ικανοποίηση του πολίτη μέσω διακανονισμού σε φιλική βάση.

6.2. Εάν θεωρήσει ότι η ως άνω συνεργασία ήταν επιτυχής, ο Διαμεσολαβητής κλείνει την υπόθεση με τη λήψη αιτιολογημένης απόφασης. Για την απόφασή του αυτή ενημερώνει τον καταγγέλλοντα και το σχετικό θεσμικό όργανο.

6.3. Εάν θεωρήσει ότι η επίτευξη διακανονισμού σε φιλική βάση δεν είναι δυνατή ή ότι η αναζήτηση διακανονισμού σε φιλική βάση απέτυχε, ο Διαμεσολαβητής είτε κλείνει την υπόθεση με τη λήψη αιτιολογημένης απόφασης, η οποία ενδεχομένως περιέχει επικριτική παρατήρηση, ή συντάσσει έκθεση με σχέδιο συστάσεων.»

14. Το άρθρο 8 της αποφάσεως του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή της 8ης Ιουλίου 2002, όπως τροποποιήθηκε την 5η Απριλίου 2004, το οποίο φέρει τον τίτλο «Εκθέσεις και Συστάσεις», ορίζει:

«8.1. Ο Διαμεσολαβητής συντάσσει έκθεση με σχέδιο συστάσεων προς το σχετικό θεσμικό όργανο εάν θεωρεί:

α) ότι το σχετικό θεσμικό όργανο έχει τη δυνατότητα να άρει την περίπτωση κακοδιοίκησης ή

β) ότι η περίπτωση κακοδιοίκησης έχει συνέπειες γενικού χαρακτήρα.

8.2. Ο Διαμεσολαβητής αποστέλλει αντίγραφο της έκθεσης και του σχεδίου συστάσεων προς το σχετικό θεσμικό όργανο και τον καταγγέλλοντα.

8.3. Το σχετικό θεσμικό όργανο αποστέλλει στον Διαμεσολαβητή εμπεριστατωμένη γνώμη εντός τριμήνου. Η εμπεριστατωμένη γνώμη μπορεί να συνίσταται σε αποδοχή της απόφασης του Διαμεσολαβητή και περιγραφή των μέτρων που λαμβάνονται προς υλοποίηση του σχεδίου συστάσεων.

8.4. Εάν ο Διαμεσολαβητής κρίνει ότι η εμπεριστατωμένη γνώμη δεν είναι ικανοποιητική, μπορεί να συντάξει ειδική έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με θέμα την περίπτωση κακοδιοίκησης. Η έκθεση μπορεί να περιέχει συστάσεις. Ο Διαμεσολαβητής αποστέλλει αντίγραφο της έκθεσης στο σχετικό θεσμικό όργανο και τον καταγγέλλοντα.»

III — Το ιστορικό της διαφοράς, τα αιτήματα των διαδίκων και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

15. Το 1998 η αναιρεσείουσα συνήψε με την Επιτροπή τη σύμβαση LIEN 97-2011 για τη συγχρηματοδότηση ενός προγράμματος ιατρικής αρωγής το οποίο η ίδια οργάνωνε στο Καζαχστάν.

16. Κατόπιν της μονομερούς λύσεως της συμβάσεως LIEN 97-2011 εκ μέρους της Επιτροπής και της αιτήσεώς της για απόδοση των καταβληθέντων ποσών, ενεργειών κατά των οποίων η αναιρεσείουσα προσέφυγε με καταγγελία ενώπιον του Διαμεσολαβητή στις 7 Μαρτίου 2002, η αναιρεσείουσα υπέβαλε στην Επιτροπή, στις 9 Μαρτίου 2002, αίτηση για την παροχή προσβάσεως στα έγγραφα της εν λόγω συμβάσεως.

17. Στις 8 Ιουλίου 2002 η Επιτροπή κοινοποίησε στην αναιρεσείουσα κατάλογο των εγγράφων τα οποία περιλαμβάνονταν σε τέσσερις φακέλους. Βασιζόμενη στις διατάξεις του άρθρου 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 1049/2001, η Επιτροπή απέρριψε την αίτηση της αναιρεσείουσας ως προς ορισμένα εκ των εγγράφων που περιλαμβάνονταν στους τρεις πρώτους φακέλους και ως προς το σύνολο των εγγράφων του τετάρτου φακέλου.

18. Με έγγραφο της 11ης Ιουλίου 2002, η αναιρεσείουσα υπέβαλε στον πρόεδρο της Επιτροπής αίτηση για την παροχή πλήρους προσβάσεως στα έγγραφα της συμβάσεως LIEN 97-2011.

19. Στις 26 Ιουλίου 2002 η Επιτροπή απέστειλε απάντηση στην αναιρεσείουσα, παραπέμποντάς την στο έγγραφο της 8ης Ιουλίου 2002.

20. Στις 26 Αυγούστου 2002 η αναιρεσείουσα έλαβε γνώση του περιεχομένου των φακέλων στους οποίους η Επιτροπή της είχε επιτρέψει την πρόσβαση.

21. Τον Μάρτιο του 2003 ο Διαμεσολαβητής έκλεισε την υπόθεση της υποβληθείσας στις 7 Μαρτίου 2002 καταγγελίας της νυν αναιρεσείουσας, η οποία αφορούσε τη μονομερή λύση της εν λόγω συμβάσεως εκ μέρους της Επιτροπής και την αίτησή της για απόδοση των καταβληθέντων ποσών. Μεταξύ άλλων, ο Διαμεσολαβητής κατέληγε στο συμπέρασμα ότι, όπως προέκυπτε, είχε επιτευχθεί φιλικός διακανονισμός μεταξύ της Επιτροπής και της νυν αναιρεσείουσας.

22. Εντούτοις, στις αρχές Οκτωβρίου 2003, η Επιτροπή και η αναιρεσείουσα διαπίστωσαν ότι δεν ήταν σε θέση να καταλήξουν σε έναν τέτοιο φιλικό διακανονισμό.

23. Στις 6 Οκτωβρίου 2003 η αναιρεσείουσα υπέβαλε στον Διαμεσολαβητή καταγγελία για την άρνηση της Επιτροπής να της επιτρέψει την πλήρη πρόσβαση στα έγγραφα της συμβάσεως LIEN 97-2011.

24. Στις 15 Ιουλίου 2004 ο Διαμεσολαβητής απηύθυνε στην Επιτροπή σχέδιο συστάσεων με το οποίο διαπίστωνε ότι η Επιτροπή δεν είχε επεξεργασθεί ορθώς την υποβληθείσα από την αναιρεσείουσα αίτηση παροχής πλήρους προσβάσεως στα έγγραφα της συμβάσεως LIEN 97-2011, καλώντας την, ως εκ τούτου, να εξετάσει εκ νέου την εν λόγω αίτηση. Ο Διαμεσολαβητής συνέστησε, επίσης, στην Επιτροπή να επιτρέψει την πρόσβαση στα συγκεκριμένα έγγραφα, εκτός εάν αυτή ήταν σε θέση να αποδείξει ότι ο λόγος απορρίψεως της αιτήσεως παροχής προσβάσεως περιλαμβανόταν στις εξαιρέσεις που προβλέπει ο κανονισμός 1049/2001.

25. Στις 12 Οκτωβρίου 2004 η Επιτροπή απηύθυνε στον Διαμεσολαβητή εμπεριστατωμένη γνώμη με την οποία τον ενημέρωσε για την αποδοχή του σχεδίου του συστάσεως

και για την επανεξέταση της υποβληθείσας από την αναιρεσείουσα αιτήσεως παροχής προσβάσεως στα έγγραφα της συμβάσεως LIEN 97-2011. Εντούτοις, παρά τη νέα αυτή εξέταση, η Επιτροπή ενέμενε στην άρνησή της να παράσχει στην αναιρεσείουσα την πρόσβαση στα έγγραφα στα οποία της είχε ήδη αρνηθεί την πρόσβαση, εξαιρουμένων πέντε εγγράφων, αντίγραφα των οποίων είχαν επισυνάπτονταν στην εμπεριστατωμένη γνώμη.

26. Στις 14 Δεκεμβρίου 2004 ο Διαμεσολαβητής έλαβε οριστική απόφαση επί της υποβληθείσας την 6η Οκτωβρίου 2003 καταγγελίας της αναιρεσείουσας. Ο Διαμεσολαβητής διατύπωσε, εν συμπεράσματι, επικριτική παρατήρηση επί της διοικητικής πρακτικής που είχε ακολουθήσει η Επιτροπή στη συγκεκριμένη περίπτωση. Συγκεκριμένα, ο Διαμεσολαβητής επισήμανε ότι το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν είχε προβάλει αποχρώντες λόγους για την άρνησή της να επιτρέψει στην αναιρεσείουσα την πρόσβαση σε διάφορα έγγραφα της συμβάσεως LIEN 97-2011 συνιστούσε περίπτωση κακοδιοικήσεως. Εντούτοις, εκτιμώντας ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν ηδύνατο να λάβει μέτρα προς στήριξη της θέσεως της αναιρεσείουσας και της δικής του στην παρούσα υπόθεση, ο Διαμεσολαβητής έκρινε ότι η υποβολή ειδικής εκθέσεως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν ήταν αναγκαία και αποφάσισε να περατώσει την κινηθείσα με την καταγγελία της αναιρεσείουσας διαδικασία.

27. Στις 22 Δεκεμβρίου 2004 η αναιρεσείουσα, βασιζόμενη στις διαλαμβανόμενες στην απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2004 διαπιστώσεις του Διαμεσολαβητή, υπέβαλε στην Επιτροπή αίτηση για παροχή πλήρους προσβάσεως στα έγγραφα της συμβάσεως LIEN 97-2011.

28. Στις 14 Φεβρουαρίου 2005, απαντώντας στην αίτηση αυτή, ο προϊστάμενος της διευθύνσεως «Στήριξη των επιχειρησιακών προγραμμάτων» της Υπηρεσίας συνεργασίας EuropeAid απηύθυνε στον δικηγόρο της αναιρεσείουσας έγγραφο με το οποίο επισήμανε ότι η Επιτροπή, έχοντας λάβει θέση επί της αποφάσεως του Διαμεσολαβητή της 14ης Δεκεμβρίου 2004, δεν σκόπευε να επιτρέψει την πρόσβαση στα έγγραφα για τα οποία συνέτρεχαν οι προβλεπόμενοι από τον κανονισμό 1049/2001 λόγοι εξαιρέσεως, εξαιρουμένων των εγγράφων εκείνων που είχαν ήδη τεθεί στη διάθεση της αναιρεσείουσας στις 26 Αυγούστου 2002, καθώς και των πέντε εγγράφων που είχαν επισυναφθεί στην εμπεριστατωμένη γνώμη της 12ης Οκτωβρίου 2004, των οποίων το περιεχόμενο είχε κοινοποιηθεί στην αναιρεσείουσα.

29. Στις 11 Απριλίου 2005 η νυν αναιρεσείουσα άσκησε προσφυγή ενώπιον του Πρωτοδικείου με την οποία ζήτησε την ακύρωση της αποφάσεως που, όπως η ίδια υποστηρίζει, διαλαμβάνεται στο έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2005.

30. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση το Πρωτοδικείο έκρινε, κατ' αρχάς, ότι το έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2005 συνιστούσε πράξη αμιγώς επιβεβαιωτική της αποφάσεως της 26ης Ιουλίου 2002, η οποία είχε καταστεί απρόσβλητη έναντι της προσφεύγουσας και ότι, ως εκ τούτου, η προσφυγή για την ακύρωση της πράξεως αυτής έπρεπε να απορριφθεί ως απαράδεκτη. Συναφώς, το Πρωτοδικείο απέρριψε, μεταξύ άλλων, τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας κατά τον οποίο οι διαλαμβανόμενες στην απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2004 διαπιστώσεις του Διαμεσολαβητή καθώς και η πορεία και τα αποτελέσματα της έρευνας που αυτός είχε διεξαγάγει κατά την εξέταση της

καταγγελίας της συνιστούσαν νέα στοιχεία που καθιστούσαν δυνατή την επανέναρξη των προθεσμιών ασκήσεως προσφυγής. Το Πρωτοδικείο έκρινε επίσης ότι η απόφαση που, κατά την αναιρεσείουσα, διαλαμβάνεται στο έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2005 είχε εκδοθεί άνευ προηγούμενης επανεξετάσεως της καταστάσεώς της.

31. Ως εκ περισσού, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι, ακόμη και αν γινόταν δεκτό ότι το έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2005 δεν συνιστά πράξη αμιγώς επιβεβαιωτική της αποφάσεως της 26ης Ιουλίου 2002, η προσφυγή που είχε ασκηθεί για την ακύρωση της εν λόγω πράξεως ήταν πρόωρη, καθόσον η πράξη αυτή αποτελεί απλώς απάντηση σε αρχική αίτηση, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001, κατόπιν της οποίας η προσφεύγουσα και νυν αναιρεσείουσα θα έπρεπε να υποβάλει επιβεβαιωτική αίτηση, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 2, του ιδίου κανονισμού.

32. Το Πρωτοδικείο έκρινε, ως εκ τούτου, την προσφυγή απαράδεκτη και καταδίκασε την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

33. Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 7 Αυγούστου 2008, η αναιρεσείουσα άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου. Με την αίτησή της αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα ζητεί από το Δικαστήριο να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, να ακυρώσει τη διαλαμβανόμενη στο έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2005 απόφαση και να αποφανθεί οριστικώς επί της ουσίας της διαφοράς, καθώς και να καταδικάσει την Επιτροπή στο σύνολο των δικαστικών εξόδων. Επικουρικώς, η αναιρεσείουσα ζητεί από το Δικαστήριο να αναπέμψει την υπόθεση ενώπιον του Πρωτοδικείου.

34. Με το υπόμνημά της αντικρούσεως, η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως ως εν μέρει απαράδεκτη και εν μέρει αβάσιμη και να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.

35. Η αναιρεσείουσα και η Επιτροπή ανέπτυξαν τα επιχειρήματά τους ενώπιον του Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 30ής Ιουνίου 2009. Στο πλαίσιο αυτό, οι διάδικοι κλήθηκαν να επικεντρωθούν κυρίως στις συνέπειες της παραλείψεως μνείας των κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001 μέσων παροχής εννόμου προστασίας, σε απόφαση απορρίπτουσα αίτηση παροχής προσβάσεως σε έγγραφα, ιδίως δε στο ζήτημα της ενάρξεως ή μη των προθεσμιών προσβολής μιας τέτοιας αποφάσεως, καθώς και στη δυνατότητα εφαρμογής, στο πλαίσιο του κανονισμού 1049/2001, της νομολογίας περί του απαραδέκτου προσφυγής ακυρώσεως που ασκείται κατά πράξεως αμιγώς επιβεβαιωτικής προγενέστερης πράξεως που δεν προσβλήθηκε εμπροθέσμως.

IV — Η νομική ανάλυση

Α — *Εισαγωγικές παρατηρήσεις*

36. Προς στήριξη της αιτήσεώς της αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προβάλλει τρεις λόγους αναιρέσεως, αντλούμενους, αντι-

στοίχως, από πεπλανημένο νομικό χαρακτηρισμό του εγγράφου της 26ης Ιουλίου 2002 ως διαλαμβάνοντος απόφαση δεκτική προσφυγής, από πεπλανημένο νομικό χαρακτηρισμό του εγγράφου της 14ης Φεβρουαρίου 2005 ως συνιστώντος πράξη αμιγώς επιβεβαιωτική και από πεπλανημένη ερμηνεία του άρθρου 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001.

37. Επιβάλλεται η επισήμανση ότι με τους δύο πρώτους λόγους αναιρέσεως η αναιρεσείουσα βάλλει κατά της κύριας εκτιμήσεως στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο, σύμφωνα με την οποία η ενώπιόν του προσβληθείσα πράξη συνιστούσε πράξη αμιγώς επιβεβαιωτική της διαλαμβανόμενης στο έγγραφο της 26ης Ιουλίου 2002 πράξεως.

38. Αντιθέτως, ο τρίτος λόγος αναιρέσεως βάλλει κατά της εκτιμήσεως στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο «ως εκ περισσού», διαπιστώνοντας τον πρόωρο χαρακτήρα της προσφυγής, και η οποία βασίζεται σε υπόθεση εκ διαμέτρου αντίθετη προς το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε το Πρωτοδικείο με την κύρια ανάλυσή του, ήτοι στην υπόθεση ότι η πρωτοδίκως προσβληθείσα πράξη δεν συνιστούσε πράξη αμιγώς επιβεβαιωτική.

39. Είναι σαφές ότι το δεύτερο αυτό μέρος του σκεπτικού του Πρωτοδικείου αναπτύχθηκε μάλλον επικουρικώς, παρά εκ περισσού, ήτοι για την υποθετική εκείνη περίπτωση κατά την οποία, συμφώνως προς τη θέση της αναιρεσείουσας, η προσβληθείσα πράξη δεν θα χαρακτηριζόταν ως αμιγώς επιβεβαιωτική.

40. Μολονότι η προσφυγή σε μια τέτοια δικαιοδοτική πρακτική επιδέχεται κριτική, ιδίως στον βαθμό κατά τον οποίο αποτελεί έκφραση επιφυλάξεων του δικαστή της ουσίας ως προς τον ορθό νομικό χαρακτηρισμό μιας κοινοτικής πράξεως, δεν μπορεί αυτή καθ' εαυτήν να αποτελέσει αποχρώντα λόγο αναιρέσεως της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ιδίως δε όταν, όπως εν προκειμένω, το δεύτερο μέρος του σκεπτικού του Πρωτοδικείου σκοπεί ευθέως στην αντίκρουση των επιχειρημάτων που προβάλλει η προσφεύγουσα προς στήριξη του παραδεκτού της προσφυγής της.

41. Εντούτοις, στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, όπως ορθώς επισήμανε η Επιτροπή με το υπόμνημά της αντικρούσεως της αναιρέσεως, ακόμη και αν γινόταν δεκτό ότι η κύρια εκτίμηση στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο πρέπει να απορριφθεί, προκειμένου να ευδοκιμήσει η αίτηση αναιρέσεως και να διαπιστώσει το Δικαστήριο το παραδεκτό της πρωτοδίκως ασκηθείσας προσφυγής, ο κατ' αναίρεση δικάζων δικαστής θα πρέπει κατ' ανάγκην να δεχθεί και τον τρίτο λόγο αναιρέσεως.

42. Αντιστρόφως, αν ο τρίτος λόγος αναιρέσεως απορριφθεί, το Δικαστήριο θα πρέπει να αποφανθεί υπέρ του απαραδέκτου της πρωτοδίκως ασκηθείσας προσφυγής, ανεξαρτήτως της τύχης των δύο πρώτων λόγων αναιρέσεως.

43. Συνεπώς, εκτιμώ ότι επιβάλλεται πρωτίστως η εξέταση του τρίτου λόγου αναιρέσεως. Και τούτο διότι μόνον στην περίπτωση κατά την οποία γίνει δεκτός ο λόγος αυτός, θα υποχρεωθεί το Δικαστήριο να εξετάσει το βάσιμο ενός τουλάχιστον εκ των άλλων δύο λόγων αναιρέσεως.

44. Εντούτοις, έχω ήδη επισημάνει ότι ο τρίτος λόγος αναιρέσεως θα έπρεπε, κατά την άποψή μου, να απορριφθεί, συνεπιφέροντας, ως εκ τούτου, απόρριψη της αιτήσεως αναιρέσεως. Συνεπώς, θα εξετάσω τον δεύτερο και τρίτο λόγο αναιρέσεως επικουρικώς και μόνον.

Β — *Επί του τρίτου λόγου αναιρέσεως που αντλείται από πεπλανημένη ερμηνεία του άρθρου 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001*

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

45. Η αναιρεσείουσα επισημαίνει καταρχάς ότι οι εκτιμήσεις που εκτίθενται με τις σκέψεις 105 έως 108 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως ενισχύουν τη θέση που η ίδια υποστήριξε κατά τη διαδικασία ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, κατά την οποία η υποβληθείσα στις 22 Δεκεμβρίου 2004 αίτηση αδείας προσβάσεως έπρεπε να θεωρηθεί αρχική αίτηση, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001, εξ ολοκλήρου νέα και, συνεπώς, να τύχει της αντίστοιχης εξετάσεως εκ μέρους της Επιτροπής. Εντούτοις, η αναιρεσείουσα αδυνατεί να αντιληφθεί τον λόγο για τον οποίο το Πρωτοδικείο έκρινε, με τις σκέψεις 109 και 110 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι η απάντηση που διαλαμβάνεται στην προσβληθείσα πράξη συνιστούσε αρχική απάντηση κατόπιν της οποίας η αναιρεσείουσα όφειλε να υποβάλει επιβεβαιωτική αίτηση, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001, και όχι να ασκήσει απευθείας προσφυγή ενώπιον του Πρωτοδικείου δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ. Κατά την αναιρεσείουσα, ήταν αλυσιτελές, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της σαφούς και οριστικής απαντήσεως που διαλαμβάνεται στο έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2005, να υποχρεωθεί η ίδια να υποβάλει στην Επιτροπή νέα επιβεβαιωτική αίτηση, η οποία θα είχε ως μοναδικό αποτέλεσμα την απώλεια χρόνου και την οικονομική της επιβάρυνση με πρόσθετες δαπάνες για δικηγορικές αμοιβές. Επιπλέον, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001 εισάγει κανόνα ενδοτικού δικαίου και ότι, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της συγκεκριμένης υποθέσεως, δεν ήταν πλέον υποχρεωμένη να υποβάλει νέα επιβεβαιωτική αίτηση. Επιπροσθέτως, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι η εκ μέρους του Πρωτοδικείου απόρριψη του αιτήματός της για συμπλήρωση της εκθέσεως ακροατηρίου της 1ης Φεβρουαρίου 2007, ώστε να περιληφθεί σε αυτήν το αντλούμενο από τον ενδοτικό χαρακτήρα των διατάξεων του άρθρου 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001 επιχείρημά της, συνιστά διαδικαστική πλημμέλεια.

46. Η Επιτροπή προτείνει την απόρριψη του συγκεκριμένου λόγου αναιρέσεως επισημαίνοντας, αφενός, ότι η αναιρεσείουσα έχει αναγνωρίσει ότι δεν υπέβαλε επιβεβαιωτική αίτηση κατά την έννοια του κανονισμού 1049/2001 και, αφετέρου, ότι η αρχική απάντηση κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού δεν συνιστά πράξη δυνάμενη να προσβληθεί.

2. Εκτίμηση

47. Καταρχάς, όπως έχει ήδη επισημανθεί, η προκείμενη επί της οποίας το Πρωτοδικείο στήριξε τη συλλογιστική που ανέπτυξε στις σκέψεις 103 έως 110 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως είναι ότι η πρωτοδίκως προσβληθείσα πράξη (το έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2005) δεν αποτελούσε πράξη αμιγώς επιβεβαιωτική της διαλαμβανόμενης στο έγγραφο της 26ης Ιουλίου 2002 αποφάσεως, θέση την οποία υποστήριζε, εξάλλου, η προσφεύγουσα. Συγκεκριμένα, η νυν αναιρεσείουσα υποστήριξε ενώπιον του Πρωτοδικείου (και εξακολουθεί να υποστηρίζει ενώπιον του Δικαστηρίου, στο πλαίσιο της υπό κρίση αιτήσεως αναιρέσεως) ότι η αίτηση παροχής προσβάσεως στα έγγραφα της συμβάσεως LIEN 97-2011, την οποία είχε υποβάλει στην Επιτροπή στις 22 Δεκεμβρίου 2004, συνιστούσε αρχική αίτηση (εξ ολοκλήρου νέα), κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001 [7].

48. Επισημαίνεται ότι, τόσο κατά τη διαδικασία ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου όσο και στο πλαίσιο της υπό κρίση αιτήσεως αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα ουδόλως θεμελίωσε τον ισχυρισμό της περί σαφούς και απλής απορρίψεως *στο πλαίσιο του κανονισμού 1049/2001* της δυνατότητας επικλήσεως της νομολογίας του Δικαστηρίου περί του απαραδέκτου προσφυγής η οποία ασκείται κατά πράξεως αμιγώς επιβεβαιωτικής προηγούμενης πράξεως που δεν προσβλήθηκε εμπροθέσμως. Αντιθέτως, όπως μπορεί να συναχθεί, η αναιρεσείουσα μάλλον δέχεται τη δυνατότητα εφαρμογής της νομολογίας αυτής στο πλαίσιο του κανονισμού 1049/2001, υποστηρίζοντας, ωστόσο, ότι η προσβληθείσα πράξη δεν μπορεί, *δεδομένων των περιστάσεων που συντρέχουν εν προκειμένω*, να χαρακτηρισθεί πράξη *αμιγώς* επιβεβαιωτική της διαλαμβανόμενης στο έγγραφο της 26ης Ιουλίου 2002 αποφάσεως.

49. Με τις σκέψεις 103 έως 110 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο δεν αποφάνθηκε επί των συγκεκριμένων λόγων για τους οποίους η προσφεύγουσα υποστήριζε ότι η προσβληθείσα πράξη δεν συνιστά πράξη *αμιγώς* επιβεβαιωτική της διαλαμβανόμενης στο έγγραφο της 26ης Ιουλίου 2002 αποφάσεως, αλλά περιορίσθηκε να υποθέσει το αληθές του ισχυρισμού αυτού προκειμένου να εξετάσει αν η προσβληθείσα πράξη μπορούσε τουλάχιστον να προσβληθεί με ένδικη προσφυγή, όπως υποστήριζε η προσφεύγουσα. Εκτιμώ ότι η προσέγγιση αυτή δεν μπορεί αυτή καθ' εαυτήν να απορριφθεί, δεδομένου ότι ο δικαστής της ουσίας δεν υποχρεούται να αποφαίνεται επί όλων των στοιχείων της διαφοράς, αλλά μόνον επί των ουσιωδών για την επίλυσή της στοιχείων, λαμβανομένων ιδίως υπόψη των επιχειρημάτων των διαδίκων και της ορθής απονομής της δικαιοσύνης [8].

50. Δεδομένων των ανωτέρω, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, με τις σκέψεις 105 έως 110 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, το Πρωτο-

7 — Μολονότι, σε απάντησή της σε γραπτή ερώτηση που της ετέθη δυνάμει του άρθρου 54α του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, η αναιρεσείουσα εμφανίσθηκε «διατεθειμένη» να δεχθεί την εκ μέρους του Δικαστηρίου θεώρηση της αιτήσεως της 22ας Δεκεμβρίου 2004 ως επιβεβαιωτικής, η εν λόγω απάντησή της, πέραν του συγκεχυμένου χαρακτήρα και της αντιφάσεώς της προς τα επιχειρήματα που η αναιρεσείουσα προβάλλει προς στήριξη του τρίτου λόγου αναιρέσεως, δόθηκε αποκλειστικώς για την περίπτωση κατά την οποία τούτο θα ήταν «λυσιτελές για την ορθή απονομή της δικαιοσύνης» και «επικουρικώς», χωρίς να επαναληφθεί κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου. Υπό τις συνθήκες αυτές, εκτιμώ ότι ακόμη και η θεώρηση της απαντήσεως αυτής ως επιχειρήματος προς στήριξη του υπό κρίση λόγου αναιρέσεως προβάλλει δυσχερής.

8 — Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο έχει δεχθεί (βλ. απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 2002, C-23/00 P, Συμβούλιο κατά Boehringer, Συλλογή 2002, σ. I-1873, σκέψη 52) ότι το Πρωτοδικείο μπορούσε να αποφανθεί επί της ουσίας μιας διαφοράς χωρίς καν να αποφανθεί επί προταθείσας ενστάσεως απαραδέκτου, εφόσον βεβαίως η προσφυγή είχε, εν πάση περιπτώσει, κριθεί αβάσιμη, πρακτική την οποία ακολουθεί και το ίδιο το Δικαστήριο (βλ. απόφαση της 23ης Μαρτίου 2004, C-233/02, Γαλλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. I-2759, σκέψη 26).

δικείο διαπίστωσε κατ' ουσίαν τον πρόωρο χαρακτήρα της προσφυγής ακυρώσεως που ασκήθηκε κατά της προσβληθείσας πράξεως, καθόσον η πράξη αυτή αποτελούσε απλώς πράξη προπαρασκευαστική μιας επικείμενης τελικής πράξεως.

51. Συναφώς, όπως προκύπτει από τη νομολογία, προκειμένου για πράξεις ή αποφάσεις των οποίων η επεξεργασία ακολουθεί διάφορα στάδια, ιδίως στο πλαίσιο μιας εσωτερικής διαδικασίας, συνιστούν, κατ' αρχήν, πράξεις δυνάμενες να προσβληθούν μόνον τα μέτρα τα οποία καθορίζουν οριστικώς τη θέση του οικείου κοινοτικού οργάνου μετά το πέρας της εν λόγω διαδικασίας και όχι τα ενδιάμεσα μέτρα που σκοπούν στην προετοιμασία της τελικής αποφάσεως [9].

52. Αντιθέτως, η μορφή μιας πράξεως ή μιας αποφάσεως δεν ασκεί καταρχήν επιρροή στο ζήτημα του παραδεκτού προσφυγής ακυρώσεως, δεδομένου ότι ο χαρακτηρισμός μιας πράξεως ως πράξεως δυνάμενης να προσβληθεί εξαρτάται από την ίδια την ουσία της καθώς και από τη βούληση των συντακτών της [10].

53. Όσον αφορά τη διοικητική διαδικασία προσβάσεως σε έγγραφα, η οποία διέπεται από τον κανονισμό 1049/2001, αυτή περιλαμβάνει δύο διαδοχικά στάδια, κατά τα άρθρα 7 και 8 του εν λόγω κανονισμού [11].

54. Ειδικότερα, το άρθρο 7 διέπει την επεξεργασία των αρχικών αιτήσεων. Η απάντηση με την οποία απορρίπτεται εν όλω ή εν μέρει αρχική αίτηση παροχής προσβάσεως στα αντίστοιχα έγγραφα (ή η παράλειψη απαντήσεως εντός της οριζόμενης από το άρθρο 7 του κανονισμού 1049/2001 προθεσμίας) μπορεί να αποτελέσει το αντικείμενο επιβεβαιωτικής αιτήσεως, με την οποία ο αιτών ζητεί από το θεσμικό όργανο να *αναθεωρήσει τη θέση του.* Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 8 του κανονισμού 1049/2001, η ολική ή μερική (ρητή ή σιωπηρή) άρνηση παροχής προσβάσεως στα έγγραφα για τα οποία υποβάλλεται μια επιβεβαιωτική αίτηση παρέχει στον αιτούντα το δικαίωμα να ασκήσει ένδικη προσφυγή κατά του θεσμικού οργάνου, κατά τους όρους του άρθρου 230 ΕΚ.

55. Επομένως, όπως ορθώς διαπίστωσε το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 104 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, μόνον η απάντηση σε επιβεβαιωτική αίτηση μπορεί να παράγει έννομα αποτελέσματα ικανά να θίξουν τα συμφέροντα του αιτούντος και, συνεπώς, να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως κατά το άρθρο 230 ΕΚ.

56. Η εκτίμηση αυτή δεν ανατρέπεται από τον ισχυρισμό της αναιρεσείουσας ότι το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001 προβλέπει απλώς μια δυνατότητα υποβολής επιβεβαιωτικής αιτήσεως. Πράγματι, μολονότι είναι ορθή η άποψη ότι σκοπός του κανονισμού 1049/2001 δεν είναι να

9 — Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 11ης Νοεμβρίου 1981, 60/81, IBM κατά Επιτροπής (Συλλογή 1981, σ. 2639, σκέψη 10)☒της 22ας Ιουνίου 2000, C-147/96, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. I-4723, σκέψη 27) και της 17ης Ιουλίου 2008, C-521/06 P, Αθηναϊκή Τεχνική κατά Επιτροπής (Συλλογή 2008, σ. I-5829, σκέψη 42).

10 — Βλ., συναφώς, προαναφερθείσα απόφαση Αθηναϊκή Τεχνική κατά Επιτροπής (σκέψεις 42 και 43).

11 — Βλ., επίσης, την δέκατη τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1049/2001.

επιβάλει σε κάθε αιτούντα την υποχρέωση υποβολής επιβεβαιωτικής αιτήσεως, η οποία προσφέρει τη δυνατότητα αμφισβητήσεως, στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας, της «θέσεως» που έλαβε το θεσμικό όργανο με την απάντησή του στην αρχική αίτηση, ο εν λόγω κανονισμός εξαρτά με σαφήνεια το παραδεκτό προσφυγής ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ από την εξάντληση των δύο σταδίων της διοικητικής διαδικασίας.

57. Επιπλέον, και μολονότι η αναιρεσείουσα δεν το δηλώνει με σαφήνεια, από το γράμμα της προσβληθείσας πράξεως και από την πρόθεση του συντάκτη της προκύπτει ότι ορθώς το Πρωτοδικείο έκρινε, με τη σκέψη 109 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι η πράξη αυτή συνιστούσε απάντηση σε αρχική αίτηση του άρθρου 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001. Εξάλλου, μολονότι η εκ νέου εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών δεν εμπίπτει εντός των ορίων της αρμοδιότητας που έχει το Δικαστήριο στο πλαίσιο της αναιρετικής διαδικασίας, πρέπει να επισημανθεί ότι η αναιρεσείουσα ουδόλως διατυπώνει, στο πλαίσιο του τρίτου λόγου αναιρέσεως, την αιτίαση ότι το Πρωτοδικείο προέβη σε παραμόρφωση των στοιχείων που αφορούν τα εκτεθέντα ενώπιόν του πραγματικά περιστατικά.

58. Εντούτοις, η αναιρεσείουσα δεν δύναται να ισχυρίζεται, χωρίς να υποπίπτει σε πρόδηλη αντίφαση, αφενός, ότι ορθώς το Πρωτοδικείο έκρινε (όπως και η Επιτροπή) ότι η υποβληθείσα στις 22 Δεκεμβρίου 2004 αίτηση συνιστούσε εξ ολοκλήρου νέα αίτηση παροχής προσβάσεως στα έγγραφα της συμβάσεως LIEN 97-2011, κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001, και, αφετέρου, ότι η ίδια είχε το δικαίωμα να παρακάμψει τις διαδικαστικές λεπτομέρειες του εν λόγω κανονισμού οι οποίες θα είχαν ως αποτέλεσμα την απώλεια χρόνου και την οικονομική της επιβάρυνση με πρόσθετες δαπάνες για δικηγορικές αμοιβές Επιπλέον, εάν, όπως η υποστηρίζει η αναιρεσείουσα, η υποβληθείσα στις 22 Δεκεμβρίου 2004 αίτηση έπρεπε να θεωρηθεί ως εξ ολοκλήρου νέα αίτηση, τα πραγματικά περιστατικά που προηγήθηκαν της αιτήσεως αυτής ασκούν ελάχιστη επιρροή στην εξέταση του βασίμου των επιχειρημάτων που η ίδια προβάλλει προς στήριξη του συγκεκριμένου λόγου αναιρέσεως.

59. Επιπροσθέτως, πρέπει να επισημανθεί ότι η αίτηση της 22ας Δεκεμβρίου 2004 υποβλήθηκε στην Επιτροπή από τον νομικό σύμβουλο της αναιρεσείουσας και ότι η προσβληθείσα ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου πράξη τού κοινοποιήθηκε απευθείας. Ως επαγγελματίας νομικός, ο σύμβουλος όφειλε, επομένως, να επιδείξει τη δέουσα επιμέλεια προκειμένου η αναιρεσείουσα να τηρήσει τους κανόνες της διοικητικής διαδικασίας η οποία, κατά τις διατάξεις του κανονισμού 1049/2001, προηγείται της ασκήσεως προσφυγής ακυρώσεως. Ομοίως, είναι λογικώς αστήρικτη η άποψη στην οποία υπαινικτικώς αναφέρθηκε ο εκπρόσωπος της αναιρεσείουσας κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου, ότι οι προβλεπόμενοι από τον κανονισμό 1049/2001 διαδικαστικοί κανόνες είναι ασαφείς και δυσερμήνευτοι.

60. Συνεπώς, εκτιμώ ότι το Πρωτοδικείο έκρινε απολύτως ορθώς, με τη σκέψη 110 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι,

ακόμη και αν υποτεθεί ότι δεν συνιστούσε πράξη αμιγώς επιβεβαιωτική, η προσβληθείσα πράξη αποτελούσε απάντηση σε αρχική αίτηση κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001, κατά της οποίας δεν μπορούσε να ασκηθεί η προσφυγή ακυρώσεως του άρθρου 230 ΕΚ.

61. Όσον αφορά τα επιχειρήματα που η αναιρεσείουσα προβάλλει «ως εκ περισσού», αρκεί η επισήμανση ότι τα επιχειρήματα αυτά δεν εξηγούν πώς η διαδικαστική πλημμέλεια, την οποία η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Πρωτοδικείο, θα μπορούσε να επηρεάσει το διατακτικό της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως. Εξάλλου, η αναιρεσείουσα αναγνωρίζει ρητώς, με το σημείο 20 της αιτήσεώς της αναιρέσεως, ότι το έγγραφο το οποίο απηύθυνε στο Πρωτοδικείο και με το οποίο διατυπώνει το αίτημά της να περιληφθεί στην έκθεση ακροατηρίου το επιχείρημά της περί του ενδοτικού δικαίου χαρακτήρα των διατάξεων του κανονισμού 1049/2001 περιελήφθη στη δικογραφία του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου. Συνεπώς, το συγκεκριμένο επιχείρημα ελήφθη υπόψη από το Πρωτοδικείο, όπως επιβεβαιώνεται, εξάλλου, εμμέσως και από τη σκέψη 109 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, που αναφέρεται, κατ' ουσίαν, στην υποχρέωση τηρήσεως της διοικητικής διαδικασίας των άρθρων 7 και 8 του κανονισμού 1049/2001, η οποία προβλέπει δύο στάδια και προηγείται της ασκήσεως προσφυγής ακυρώσεως κατά το άρθρο 230 ΕΚ.

62. Συνεπώς, προτείνω την απόρριψη του τρίτου λόγου αναιρέσεως.

63. Υπό τις συνθήκες αυτές και δεδομένου ότι το πρώτο σημείο του διατακτικού της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως το οποίο απορρίπτει την προσφυγή ως απαράδεκτη είναι, κατά την άποψή μου, βάσιμο, παρέλκει η εξέταση του πρώτου και του δευτέρου λόγου αναιρέσεως.

64. Οι δύο αυτοί λόγοι αναιρέσεως θα εξετασθούν, επομένως, μόνον επικουρικώς, για την περίπτωση κατά την οποία το Δικαστήριο δεν συνταχθεί με την πρόταση που μόλις διατυπώθηκε.

Γ — *Επικουρικώς, επί του πρώτου και δεύτερου λόγου αναιρέσεως, οι οποίοι αντλούνται, αντιστοίχως, από πεπλανημένο νομικό χαρακτηρισμό του εγγράφου της 26ης Ιουλίου 2002 ως διαλαμβάνοντος απόφαση δεκτική προσφυγής και από πεπλανημένο νομικό χαρακτηρισμό του εγγράφου της 14ης Φεβρουαρίου 2005 ως συνιστώντος πράξη αμιγώς επιβεβαιωτική*

1. Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως, ο οποίος αντλείται από πεπλανημένο νομικό χαρακτηρισμό του εγγράφου της 26ης Ιουλίου 2002 ως διαλαμβάνοντος απόφαση δεκτική προσφυγής

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

65. Κατά την αναιρεσείουσα, το Πρωτοδικείο πεπλανημένως χαρακτήρισε το έγγραφο της 26ης Ιουλίου 2002 ως απάντηση σε επιβεβαιωτική αίτηση του άρθρου 8 του κανονισμού 1049/2001 κατά της οποίας δύναται να ασκηθεί προσφυγή ακυρώσεως δυνάμει του

άρθρου 230 ΕΚ. Συγκεκριμένα, εάν το Πρωτοδικείο δεν παρέλειπε να επισημάνει ότι το έγγραφο της 26ης Ιουλίου 2002 είχε συνταχθεί κατά παράβαση ουσιώδους τύπου, θα είχε διαπιστώσει το άκυρο ή το νομικώς ανυπόστατο της διαλαμβανόμενης στο εν λόγω έγγραφο αποφάσεως. Συναφώς, η αναιρεσείουσα παρατηρεί ότι, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 4 του παραρτήματος της αποφάσεως 2001/937, το έγγραφο της 26ης Ιουλίου 2002 δεν συντάχθηκε από τον Γενικό Γραμματέα της Επιτροπής, ενώ, κατά παράβαση του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001, το εν λόγω έγγραφο δεν περιλαμβάνει καμία αιτιολογία και δεν μνημονεύει τα μέσα παροχής εννόμου προστασίας που προσφέρονται στον αιτούντα.

66. Η Επιτροπή εκφράζει, καταρχάς, αμφιβολίες, ως προς το παραδεκτό του πρώτου λόγου αναιρέσεως, καθόσον η αναιρεσείουσα δεν προσδιορίζει τα στοιχεία της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως των οποίων ζητεί την ακύρωση, ενώ, τουλάχιστον εν μέρει, προσάπτει προφανώς στο Πρωτοδικείο πλάνες ως προς διαπιστώσεις ή εκτιμήσεις των πραγματικών περιστατικών, που ως τέτοιες δεν υπόκειται στον αναιρετικό έλεγχο του Δικαστηρίου.

67. Επί της ουσίας, και καθόσον ο λόγος αναιρέσεως περιορίζεται στον πεπλανημένο νομικό χαρακτηρισμό του εγγράφου της 26ης Ιουλίου 2002, η Επιτροπή απορρίπτει την επιχειρηματολογία της αναιρεσείουσας. Καταρχάς, η Επιτροπή εκτιμά ότι, ακόμη και εάν οι πλημμέλειες για τις οποίες κάνει λόγο η αναιρεσείουσα στοιχειοθετούσαν παράβαση ουσιώδους τύπου, δεν θα μπορούσε, βάσει αυτών, το Πρωτοδικείο να διαπιστώσει ότι η απόφαση της 26ης Ιουλίου 2002 είναι ανυπόστατη, αλλά, ότι η απόφαση αυτή είναι παράνομη και, συνεπώς, δεκτική προσφυγής. Επικαλούμενη, ακριβώς, τον χαρακτήρα της αποφάσεως ως δεκτικής προσφυγής, η αναιρεσείουσα είχε τη δυνατότητα να ασκήσει προσφυγή, δυνατότητα την οποία δεν αξιοποίησε. Δεύτερον, η Επιτροπή εκτιμά ότι, ακόμη και αν υποτεθεί ότι το έγγραφο της 26ης Ιουλίου 2002 είναι νομικώς ανυπόστατο, με την εκπνοή της δεκαπενθήμερης προθεσμίας θα είχε, ούτως ή άλλως, επέλθει, κατά το άρθρο 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 1049/2001, η έκδοση μιας απορριπτικής αποφάσεως, κατά της οποίας η αναιρεσείουσα θα μπορούσε να ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως. Συνεπώς, ακόμη και εάν γίνει δεκτό ότι το Πρωτοδικείο πεπλανημένως αποφάνθηκε ότι υφίσταται εν ισχύι ρητή απόφαση, το έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2005 θα έπρεπε, εν πάση περιπτώσει, να χαρακτηριστεί ως πράξη αμιγώς επιβεβαιωτική (σιωπηρής) απορριπτικής αποφάσεως την οποία η αναιρεσείουσα θα έπρεπε να έχει προσβάλει εμπροθέσμως.

β) Εκτίμηση

68. Οι αμφιβολίες που εκφράζει η Επιτροπή ως προς το παραδεκτό του υπό κρίση λόγου αναιρέσεως δεν χρήζουν εις βάθος αναλύσεως εκ μέρους του Δικαστηρίου.

69. Πράγματι, παρά το γεγονός ότι τα επιχειρήματα που προβάλλει προς στήριξη του συγκεκριμένου λόγου αναιρέσεως είναι μάλλον ασαφή, η αναιρεσείουσα προσδιορίζει αρκούντως σαφώς, κατά την άποψή μου, την πλάνη περί το δίκαιο που εμφιλοχώρησε στις

εκτιμήσεις των σκέψεων 79 έως 81 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, κατά τις οποίες η απόφαση της 26ης Ιουλίου 2002 συνιστούσε βλαπτική για την αναιρεσείουσα πράξη κατά της οποίας μπορούσε να ασκηθεί προσφυγή ακυρώσεως και η οποία είχε καταστεί απρόσβλητη. Εξάλλου, εν αντιθέσει προς ό,τι υποστηρίζει η Επιτροπή, οι αιτιάσεις της αναιρεσείουσας δεν αντλούνται από αμφισβήτηση της εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών εκ μέρους του Πρωτοδικείου, αλλά από ατελή εξέταση των σχετικών με τα πραγματικά περιστατικά στοιχείων που υποβλήθηκαν στην κρίση του. Ο κοινοτικός δικαστής έχει ήδη δεχθεί ως παραδεκτό, στο πλαίσιο αιτήσεως αναιρέσεως, λόγο αναιρέσεως αντλούμενο από ατελή εξέταση των πραγματικών περιστατικών εκ μέρους του δικαστή της ουσίας [12]. Το ίδιο θα έπρεπε κατά μείζονα λόγο να ισχύσει και για επιχείρημα που προβάλλεται προς στήριξη ενός νομικού ισχυρισμού.

70. Επί της ουσίας και μολονότι τούτο δεν καθίσταται εκ πρώτης όψεως αντιληπτό, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως χρήζει ενδεχομένως πιο προσεκτικής εξετάσεως.

71. Θα έπρεπε, ασφαλώς, να κριθεί αλυσιτελής ο προβαλλόμενος από την αναιρεσείουσα ισχυρισμός περί παραλείψεως του Πρωτοδικείου να λάβει υπόψη του την έλλειψη αιτιολογίας που, κατά την αναιρεσείουσα, χαρακτήριζε το έγγραφο της 26ης Ιουλίου 2002. Συγκεκριμένα, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Πρωτοδικείο έκρινε με τη σκέψη 78 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, κατά της οποίας η αναιρεσείουσα δεν προέβαλε αιτίαση, ότι από το γράμμα του εγγράφου αυτού, το οποίο παρέπεμπε ρητώς στο έγγραφο της 8ης Ιουλίου 2002, προέκυπτε ότι η Επιτροπή είχε καταστήσει σαφές στην αναιρεσείουσα ότι δεν επιθυμούσε να επανέλθει στην αρχική της απάντηση. Η αναιρεσείουσα δεν δύναται, επομένως, να ισχυρίζεται ότι το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη του την προβαλλόμενη έλλειψη αιτιολογίας του εγγράφου της 26ης Ιουλίου 2002. Τουναντίον, το Πρωτοδικείο εξέτασε πράγματι αν η απορριπτική απάντηση που περιλαμβάνεται στο έγγραφο 26ης Ιουλίου 2002 ήταν αιτιολογημένη, καταδεικνύοντας ακριβώς ότι το έγγραφο αυτό παρέθετε, τουλάχιστον συνοπτικώς, τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή είχε αρνηθεί να παράσχει στην αναιρεσείουσα πλήρη πρόσβαση στον φάκελο της συμβάσεως LIEN 97-2011.

72. Αντιθέτως, όσον αφορά τις δύο άλλες πλημμέλειες που, κατά την αναιρεσείουσα, ενέχει η απόφαση της 26ης Ιουλίου 2002, αφενός, είναι σαφές ότι η απόφαση αυτή δεν ελήφθη από την αρμόδια, κατά το άρθρο 4 του παραρτήματος της αποφάσεως 2001/937, αρχή, ήτοι από τον Γενικό Γραμματέα της Επιτροπής, ούτε περιελάμβανε μνεία των μέσων παροχής εννόμου προστασίας που διέθετε ο αιτών, κατά παράβαση της υποχρεώσεως που επιβάλλει στο θεσμικό όργανο το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001, ενώ, αφετέρου, είναι εξίσου σαφές ότι το Πρωτοδικείο παρέλειψε να εξετάσει τις εν λόγω πλημμέλειες.

73. Στο στάδιο αυτό, ο έλεγχος του Δικαστηρίου θα μπορούσε να περιορισθεί στην εξακρίβωση του ζητήματος αν το Πρωτοδι-

12 — Αποφάσεις του Δικαστηρίου της 15ης Οκτωβρίου 2002, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P έως C-252/99 P και C-254/99 P, Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2002, σ. I-8375, σκέψεις 392 έως 406), καθώς και απόφαση του Πρωτοδικείου της 19ης Σεπτεμβρίου 2008, T-253/06 P, Chassagne κατά Επιτροπής (σκέψη 57).

κείο, κατόπιν της εξετάσεως των δύο παρατυπιών της αποφάσεως της 26ης Ιουλίου 2002, θα μπορούσε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η απόφαση αυτή εστερείτο εννόμου αποτελέσματος, ως άκυρη ή ανυπόστατη, όπως υποστηρίζει η αναιρεσείουσα.

74. Εκτιμώ, εντούτοις, ότι επιβάλλεται μια πιο λεπτομερής εξέταση του συγκεκριμένου λόγου αναιρέσεως, λαμβανομένης υπόψη της αιτιάσεως που διατυπώνει η αναιρεσείουσα, η οποία υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο δεν εξέτασε ορισμένα εκ των πραγματικών περιστατικών τα οποία είχαν, ωστόσο, εκτεθεί ενώπιόν του.

75. Συνεπώς, εκτιμώ ότι προέχει η εξέταση του ζητήματος αν το Πρωτοδικείο είχε την υποχρέωση να εξετάσει τις δύο πλημμέλειες της αποφάσεως της 26ης Ιουλίου 2002, τις οποίες προσδιορίζει η αναιρεσείουσα με το δικόγραφο της αιτήσεώς της αναιρέσεως.

i) Επί της υποχρεώσεως λήψεως υπόψη της αναρμοδιότητας του συντάκτη της αποφάσεως της 26ης Ιουλίου 2002

76. Όσον αφορά την αναρμοδιότητα του συντάκτη της αποφάσεως της 26ης Ιουλίου 2002, είναι σαφές ότι η αιτίαση αυτή δεν προβλήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου.

77. Συνεπώς, τίθεται το ερώτημα αν το Πρωτοδικείο όφειλε να επισημάνει αυτεπαγγέλτως μια τέτοια παρατυπία.

78. Όπως είχα ήδη την ευκαιρία να επισημάνω με τις σκέψεις 102 έως 109 των προτάσεων που ανέπτυξα στο πλαίσιο της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Common Market Fertilizers κατά Επιτροπής [13], ο λόγος αναιρέσεως που αντλείται από αναρμοδιότητα του οργάνου που εξέδωσε την πράξη πρέπει, *καταρχήν,* να εξετάζεται αυτεπαγγέλτως από τον κοινοτικό δικαστή [14], ως λόγος που αφορά διάταξη δημοσίας τάξεως. Πράγματι, φρονώ ότι ένας τέτοιος λόγος αναιρέσεως πληροί, *καταρχήν*, τις δύο θεμελιώδεις προϋποθέσεις που διέκρινε ο γενικός εισαγγελέας F. Jacobs με τις σκέψεις 141 έως 142 των προτάσεων που ανέπτυξε στο πλαίσιο της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Salzgitter κατά Επιτροπής [15], και βάσει των οποίων εξετάζεται:

— «αν ο παραβιαζόμενος κανόνας έχει θεσπιστεί για να εξυπηρετεί θεμελιώδη σκοπό της κοινοτικής έννομης τάξεως και αν διαδραματίζει σημαντικό ρόλο για την επίτευξη του σκοπού αυτού» και

— «αν ο παραβιαζόμενος κανόνας θεσπίστηκε προς το συμφέρον τρίτων ή προς το γενικό συμφέρον και όχι απλώς προς το συμφέρον των ατόμων που αφορούσε άμεσα» [16].

13 — Απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2007, C-443/05 P (Συλλογή 2007, σ. I-7209).

14 — Βλ., συναφώς, αποφάσεις της 10ης Μαΐου 1960, 19/58, Γερμανία κατά Ανωτάτης Αρχής (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 395)Ε της 30ής Σεπτεμβρίου 1982, 108/81, Amylum κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1982, σ. 3107, σκέψη 28), καθώς και της 13ης Ιουλίου 2000, C 210/98 P, Salzgitter κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. I 5843, σκέψεις 56 και 57).

15 — Όπ.π.

16 — Όπως έχω ήδη επισημάνει με τις προτάσεις μου στο πλαίσιο της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η προαναφερθείσα απόφαση Common Market Fertilizers κατά Επιτροπής, εν αντιθέσει προς τον γενικό εισαγγελέα F. Jacobs, δεν συντάσσομαι με την άποψη ότι η προϋπόθεση περί του πρόδηλου χαρακτήρα της παραβιάσεως του κοινοτικού δικαίου συνδέεται με τον χαρακτηρισμό ενός λόγου αναιρέσεως ως δημοσίας τάξεως. Η προϋπόθεση αυτή συνιστά μάλλον αναγκαία συνθήκη της υποχρεώσεως του κοινοτικού δικαστή να εξετάσει αυτεπαγγέλτως τον συγκεκριμένο λόγο αναιρέσεως.

79. Οι κανόνες αρμοδιότητας σκοπούν, βεβαίως, στην επίτευξη ενός θεμελιώδους σκοπού (ή στη διασφάλιση μιας θεμελιώδους αξίας) της κοινοτικής έννομης τάξεως, ήτοι της θεσμικής ισορροπίας, και θεσπίζονται εν γένει προς το συλλογικό συμφέρον.

80. Εντούτοις, μολονότι, καταρχήν, λόγος αναιρέσεως αντλούμενος από αναρμοδιότητα του εκδόντος την πράξη οργάνου πρέπει να εξετάζεται αυτεπαγγέλτως, η ορθότερη προσέγγιση επιβάλλει την κατά περίπτωση εξέταση –ήτοι με σημείο αναφοράς τον συγκεκριμένο κανόνα αρμοδιότητας του οποίου εικάζεται η παράβαση– της συνδρομής ή μη των δύο προαναφερθέντων όρων, συμπεριλαμβανομένου, συνεπώς, εκείνου που σχετίζεται με τον σημαίνοντα ρόλο που διαδραματίζει ο κανόνας στην επίτευξη του θεμελιώδους σκοπού ή στη διασφάλιση της θεμελιώδους αξίας [17].

81. Υπό αυτό ακριβώς το πρίσμα, φρονώ ότι ο εν προκειμένω παραβιασθείς κανόνας, ήτοι το άρθρο 4, παράγραφος 1, του παραρτήματος της αποφάσεως 2001/937, δυνάμει του οποίου η εξουσία παροχής απαντήσεων σε επιβεβαιωτικές αιτήσεις προσβάσεως σε έγγραφα εκχωρείται στον Γενικό Γραμματέα, δεν συμβάλλει κατά τρόπο σημαίνοντα στην τήρηση της θεσμικής ισορροπίας. Βάσει του νομικού του ερείσματος, ήτοι του άρθρου 14 του εσωτερικού κανονισμού της Επιτροπής, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως της 26ης Ιουλίου 2002 [18], ο εν λόγω κανόνας άπτεται μάλλον μέτρων εσωτερικής διαχειρίσεως ή διοικήσεως της Επιτροπής. Εκτιμώ, συνεπώς, ότι η μη τήρηση ενός τέτοιου κανόνα δεν άπτεται ζητημάτων τα οποία ο κοινοτικός δικαστής *οφείλει* να εξετάσει αυτεπαγγέλτως.

82. Επομένως, φρονώ ότι το Πρωτοδικείο, παραλείποντας να επισημάνει αυτεπαγγέλτως την αναρμοδιότητα του συντάκτη της αποφάσεως της 26ης Ιουλίου 2002, δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο.

ii) Επί της υποχρεώσεως λήψεως υπόψη της παραλείψεως μνείας στην απόφαση της 26ης Ιουλίου 2002 των προσφερόμενων προς προσβολή της μέσων

83. Πρέπει να υπομνησθεί ότι, μολονότι το Δικαστήριο έχει αποφανθεί, με τις διατάξεις του επί της υποθέσεως Guérin automobiles κατά Επιτροπής [19], ότι οι κοινοτικές διοικη-

17 — Βλ., συναφώς, απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 1988, 280/87, Hecq κατά Επιτροπής (Συλλογή 1988, σ. 6433, σκέψη 12), με την οποία το Δικαστήριο αρνήθηκε να εξετάσει αυτεπαγγέλτως την αρμοδιότητα προϊσταμένου υπηρεσίας να λαμβάνει διαχειριστικές αποφάσεις που αφορούν υπάλληλο.

18 — Το άρθρο 14 του εσωτερικού κανονισμού της Επιτροπής, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2001 (ΕΕ 2000, L 308, σ. 26), όριζε ότι «[η] Επιτροπή μπορεί, εφόσον τηρείται πλήρως η αρχή της συλλογικής της ευθύνης, να μεταβιβάσει την αρμοδιότητα λήψης διαχειριστικών ή διοικητικών μέτρων στους γενικούς διευθυντές και στους προϊσταμένους υπηρεσιών, εξ ονόματός της και εντός των ορίων και υπό τους όρους που αυτή θέτει».

19 — Διατάξεις της 5ης Μαρτίου 1999, C-153/98 P (Συλλογή 1999, σ. I-1441, σκέψη 15), και C-154/98 P (Συλλογή 1999, σ. I-1451, σκέψη 15). Βλ., επίσης, συναφώς, διάταξη της 7ης Δεκεμβρίου 2004, C-521/03 P, Internationaler Hilfsfonds κατά Επιτροπής (σκέψη 44).

τικές αρχές δεν υπέχουν καμία γενική υποχρέωση να ενημερώνουν τους διοικούμενους για τα ένδικα βοηθήματα που τους προσφέρονται, τούτο ισχύει «ελλείψει ρητής διατάξεως του κοινοτικού δικαίου».

84. Όσον αφορά την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001 επιβάλλει ρητώς στο οικείο θεσμικό όργανο, που απορρίπτει εν όλω ή εν μέρει αίτηση παροχής προσβάσεως, την υποχρέωση να «ενημερώνει τον αιτούντα για τα ένδικα μέσα [μέσα παροχής εννόμου προστασίας] που διαθέτει, δηλαδή τη δικαστική προσφυγή κατά του θεσμικού οργάνου και/ή την καταγγελία στον [Ε]υρωπαίο [Δ]ιαμεσολαβητή, υπό τους όρους που προβλέπονται αντίστοιχα στα άρθρα 230 [ΕΚ] και 195 [ΕΚ]».

85. Συνεπώς, εν προκειμένω, όπως ήδη επισημάνθηκε, η Επιτροπή όφειλε να ενημερώσει την αναιρεσείουσα για τα μέσα παροχής εννόμου προστασίας που διέθετε κατά της αποφάσεως της 26ης Ιουλίου 2002 ήδη κατά την έκδοση της αποφάσεως αυτής [20].

86. Όπως προκύπτει από τα δικόγραφα που κατατέθηκαν ενώπιον του Πρωτοδικείου και όπως αναγνωρίζει η Επιτροπή με το υπόμνημά της αντικρούσεως της αιτήσεως αναιρέσεως [21], η νυν αναιρεσείουσα προέβαλε ως επιχείρημα, έστω και διά βραχέων, στο πλαίσιο της εξετάσεως, εκ μέρους του Πρωτοδικείου του παραδεκτού της προσφυγής της ακυρώσεως, την παράλειψη μνείας των μέσων παροχής εννόμου προστασίας που της προσφέρονταν κατά της αποφάσεως της 26ης Ιουλίου 2002.

87. Είναι αληθές ότι, κατά τη νομολογία, η υποχρέωση του Πρωτοδικείου να αιτιολογεί τις αποφάσεις του επαρκώς κατά τον νόμο δεν συνεπάγεται υποχρέωσή του να αποφαίνεται λεπτομερώς επί κάθε προβαλλόμενου από τον διάδικο επιχειρήματος [22].

88. Εντούτοις, λαμβανομένης υπόψη της επιβαλλόμενης από το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001 υποχρεώσεως την οποία το Πρωτοδικείο δεν μπορούσε να αγνοήσει, καθώς και της πρόδηλης παραλείψεως της Επιτροπής να μνημονεύσει τα διαθέσιμα μέσα παροχής εννόμου προστασίας κατά την έκδοση της αποφάσεως της 26ης Ιουλίου 2002, η αναιρεσείουσα επεδίωκε εμφανώς, προβάλλοντας την παρατυπία που ενείχε η εν λόγω απόφαση, την εκ μέρους του Πρωτοδικείου εξέταση των αποτελεσμάτων που μπορούσε

20 — Το ζήτημα αν η μνεία των προσφερόμενων μέσων προσβολής πρέπει να περιλαμβάνεται στην αιτιολογία της ίδιας της αποφάσεως ή στην πράξη κοινοποιήσεώς της δεν διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο και, εν πάση περιπτώσει, δεν διέπεται από τον κανονισμό 1049/2001. Εκείνο που έχει σημασία, αντιθέτως, είναι η κοινοποίηση της πληροφορίας για τα μέσα προσβολής ήδη κατά τον χρόνο της ολικής ή μερικής απορρίψεως της αιτήσεως παροχής προσβάσεως στα επίμαχα έγγραφα.

21 — Βλ., αντιστοίχως, σημείο 4 (σ. 4) των παρατηρήσεων της προσφεύγουσας επί της ενστάσεως απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή ενώπιον του Πρωτοδικείου, καθώς και υποσημείωση 2 (σ. 4) του υπομνήματος αντικρούσεως της αιτήσεως αναιρέσεως το οποίο κατατέθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου.

22 — Βλ., συναφώς, μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 6ης Μαρτίου 2001, C-274/99 P, Connolly κατά Επιτροπής (Συλλογή 2001, σ. I-1611, σκέψη 121) της 11ης Σεπτεμβρίου 2003, C-197/99 P, Βέλγιο κατά Επιτροπής, (Συλλογή 2003, σ. I-8461, σκέψη 81), καθώς και της 9ης Σεπτεμβρίου 2008, C-120/06 P και C-120/06 P, FIAMM κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, (Συλλογή 2008, σ. I-6513, σκέψη 91).

να έχει η παράλειψη αυτή ως προς το παραδεκτό της ενώπιόν του ασκηθείσας προσφυγής, παραδεκτό, το οποίο, υπενθυμίζω, είχε αμφισβητήσει, εξάλλου, ρητώς η Επιτροπή.

89. Όπως, όμως, θα αποσαφηνισθεί κατωτέρω, μια τέτοια εξέταση θα έπρεπε, ειδικότερα, να οδηγήσει το Πρωτοδικείο στη διερεύνηση του ενδεχόμενου μη αντιταξίμου των προσθεσμιών ασκήσεως προσφυγής έναντι της αναιρεσείουσας.

90. Επομένως, φρονώ ότι το Πρωτοδικείο παραλείποντας να εξετάσει την απουσία μνείας των μέσων παροχής εννόμου προστασίας που προσφέρονταν κατά της αποφάσεως της 26ης Ιουλίου 2002, παρά το σχετικό αίτημα της προσφεύγουσας, και, συνεπώς, παραλείποντας να εξετάσει τις συνέπειες που μπορούσε να έχει η παρατυπία αυτή κατά τη λήψη αποφάσεως βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001, αιτιολόγησε τουλάχιστον ανεπαρκώς [23] το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, κατά το οποίο η απόφαση της 26ης Ιουλίου 2002 συνιστούσε δεκτική προσφυγής πράξη, η οποία είχε καταστεί απρόσβλητη κατά τον χρόνο ασκήσεως της προσφυγής κατά της εκδοθείσας την 14η Φεβρουαρίου 2005 πράξεως.

91. Εκτιμώ ότι η σχετιζόμενη με την υποχρέωση αιτιολογήσεως πλάνη περί το δίκαιο που μόλις επισημάνθηκε δεν μπορεί να θεραπευθεί από το Δικαστήριο στο πλαίσιο αιτήσεως αναιρέσεως, διότι ο έλεγχος στον οποίο καλείται να προβεί εν προκειμένω το Δικαστήριο δεν αφορά αποκλειστικά λόγους αμιγώς νομικούς, αλλά, τουλάχιστον εν μέρει, την εκτίμηση πραγματικών περιστατικών τα οποία δεν εξετάσθηκαν από το Πρωτοδικείο [24].

92. Επομένως, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση θα έπρεπε να αναιρεθεί εν μέρει, ήτοι καθόσον κρίνει, καταρχάς, απαράδεκτη την ασκηθείσα από την προσφεύγουσα προσφυγή για τον λόγο ότι αυτή ασκήθηκε κατά πράξεως αμιγώς επιβεβαιωτικής της πράξεως της 26ης Ιουλίου 2002.

93. Εάν το Δικαστήριο υιοθετούσε την προσέγγιση αυτή, θα παρείλκε πλέον η απόφανση επί του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, καθώς ο λόγος αυτός δεν θα μπορούσε να οδηγήσει σε αναίρεση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου κατά μέρος ευρύτερο αυτού του οποίου η αναίρεση μόλις προτάθηκε [25].

23 — Υπενθυμίζεται, πάντως, ότι το Δικαστήριο έχει ήδη αποφανθεί ότι ο κοινοτικός δικαστής δύναται, αν όχι οφείλει, να επισημαίνει αυτεπαγγέλτως την ανεπαρκή αιτιολογία (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 2ας Απριλίου 1998, C-367/95 P, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France (Συλλογή 1998, σ. I-1719, σκέψη 67 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

24 — Συναφώς, βλ. αποφάσεις της 9ης Σεπτεμβρίου 2003, C-361/01 P, Kik κατά ΓΕΕΑ (Συλλογή 2003, σ. I-8283, σκέψη 101)☒της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, C-93/02 P, Biret International κατά Συμβουλίου (Συλλογή 2003, σ. I-10497, σκέψη 60), καθώς και C-94/02 P, Biret et Cie κατά Συμβουλίου (Συλλογή σ. 2003, I-10565, σκέψη 63)☒ της 21ης Οκτωβρίου 2004, C-447/02 P, KWS Saat κατά ΓΕΕΑ (Συλλογή 2004, σ. I-10107, σκέψεις 46 έως 51), και της 30ής Απριλίου 2009, C-497/06 P, CAS Succhi di Frutta κατά Επιτροπής (σκέψεις 57 έως 67). Βλ., επίσης, σχετικά με τη δυνατότητα αντικατάστασης της αιτιολογίας, σημείο 179 των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα P. Léger στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 12ης Νοεμβρίου 1996, C-294/95 P, Ojha κατά Επιτροπής (Συλλογή 1996, σ. I-5863).

25 — Βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 3ης Ιουλίου 2003, C-83/01 P, C-93/01 P και C-94/01 P, Chronopost κ.λπ. κατά Ufex κ.λπ. (Συλλογή 2003, σ. I-6993, σκέψη 43).

94. Θα αρκούσε, επομένως, η απόφανση του Δικαστηρίου επί του βασίμου του τρίτου λόγου αναιρέσεως, με τον οποίο η αναιρεσείουσα βάλλει κατά της εκτιμήσεως στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο «ως εκ περισσού» ή, ορθότερα, επικουρικώς, σύμφωνα με την οποία, ακόμη και αν υποτεθεί ότι το έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2005 δεν αποτελούσε πράξη αμιγώς επιβεβαιωτική, η ασκηθείσα προσφυγή ήταν, εν πάση περιπτώσει, πρόωρη. Πράγματι, μόνον η αποδοχή του τρίτου λόγου αναιρέσεως θα μπορούσε να οδηγήσει σε πλήρη αναίρεση της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως.

95. Εντούτοις, όπως έχω ήδη επισημάνει ανωτέρω, εκτιμώ ότι ο τρίτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

96. Συνεπώς, ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία το Δικαστήριο εξετάσει τον πρώτο λόγο αναιρέσεως και κρίνει ότι η απόφαση του Πρωτοδικείου πρέπει εν μέρει να αναιρεθεί, η απόφανση επί του δευτέρου λόγου αναιρέσεως είναι απολύτως αλυσιτελής.

97. Εξάλλου, κρίνεται σημαντικό να διευκρινισθεί στο σημείο αυτό ότι, ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία το Δικαστήριο αποφασίσει να δεχθεί τον πρώτο και τον τρίτο λόγο αναιρέσεως και κρίνει ότι είναι σε θέση να αποφανθεί επί του παραδεκτού της προσφυγής ακυρώσεως της πρωτοβάθμιας δίκης, φρονώ ότι το παραδεκτό αυτό δεν θα μπορούσε να συναχθεί από τα επιχειρήματα που η αναιρεσείουσα αντλεί από το ανυπόστατο ή το άκυρο της αποφάσεως της 26ης Ιουλίου 2002, ήτοι από το ενδεχόμενο μη αντιτάξιμο έναντί της των προθεσμιών ασκήσεως προσφυγής.

98. Καταρχάς, όσον αφορά τον ισχυρισμό περί του ανυποστάτου της αποφάσεως της 26ης Ιουλίου 2002, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, κατά πάγια νομολογία, υπέρ των πράξεων των κοινοτικών οργάνων υφίσταται, καταρχήν, τεκμήριο νομιμότητας και, συνεπώς, οι πράξεις αυτές παράγουν έννομα αποτελέσματα, ακόμη και αν ενέχουν παρατυπίες, εφόσον δεν έχουν ακυρωθεί ή ανακληθεί [26].

99. Κατ' εξαίρεση και μόνον από την αρχή αυτή, πρέπει να γίνεται δεκτό ότι οι πράξεις που ενέχουν παρατυπία της οποίας η σοβαρότητα είναι τόσο πρόδηλη, ώστε να μην μπορεί να γίνει ανεκτή από την κοινοτική έννομη τάξη, δεν έχουν παραγάγει κανένα έννομο αποτέλεσμα, έστω και προσωρινό, θεωρούνται δηλαδή νομικώς ανυπόστατες. Η εξαίρεση αυτή σκοπεί στη διατήρηση της ισορροπίας μεταξύ των δύο θεμελιωδών, αλλά ενίοτε ανταγωνιστικών μεταξύ τους, επιταγών στις οποίες πρέπει να ανταποκρίνεται μια έννομη τάξη, ήτοι της σταθερότητας των εννόμων σχέσεων και της τηρήσεως της αρχής της νομιμότητας [27].

26 — Αποφάσεις της 26ης Φεβρουαρίου 1987, 15/85, Consorzio Cooperative d'Abruzzo κατά Επιτροπής (Συλλογή 1987, σ. 1005, σκέψη 10)· της 15ης Ιουνίου 1994, C-137/92 P, Επιτροπή κατά BASF κ.λπ. (Συλλογή 1994, σ. I-2555, σκέψη 48)· της 8ης Ιουλίου 1999, C-245/92 P, Chemie Linz κατά Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. I-4643, σκέψη 93), καθώς και της 5ης Οκτωβρίου 2004, C-475/01, Επιτροπή κατά Ελλάδας (Συλλογή 2004, σ. I-8923, σκέψη 18).

27 — Προαναφερθείσες αποφάσεις Επιτροπή κατά BASF κ.λπ. (σκέψη 49)· Chemie Linz κατά Επιτροπής (σκέψη 94) και Επιτροπή κατά Ελλάδας (σκέψη 19).

100. Η σοβαρότητα των συνεπειών που συνδέονται με την αναγνώριση του ανυποστάτου μιας πράξεως των θεσμικών οργάνων της Κοινότητας επιτάσσει, για λόγους ασφάλειας δικαίου, να περιορίζεται η αναγνώριση αυτή σε εντελώς ακραίες περιπτώσεις [28].

101. Στο πλαίσιο αυτό το Δικαστήριο έχει αρνηθεί να κρίνει ως νομικώς ανυπόστατες αποφάσεις που ενείχαν παρατυπίες συνιστάμενες στη μη πιστοποίηση της εγκυρότητας της πράξεως και/ή στην αναρμοδιότητα του οργάνου που την εξέδωσε [29].

102. Εν προκειμένω, λαμβανομένης υπόψη της προμνησθείσας νομολογίας, εκτιμώ ότι η σοβαρότητα της παρατυπίας που ενείχε το έγγραφο της 26ης Ιουλίου 2002, ήτοι της παραλείψεως μνείας των μέσων παροχής εννόμου προστασίας, δεν είναι επ' ουδενί τόσο πρόδηλη ώστε να μην μπορεί να γίνει ανεκτή από την κοινοτική έννομη τάξη και να συνεπάγεται, ως εκ τούτου, το νομικώς ανυπόστατο του εν λόγω εγγράφου.

103. Δεύτερον, όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή, κατά της παρατυπίας αυτής θα μπορούσε να διατυπωθεί αιτίαση στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως ασκούμενης, δυνάμει του 230 ΕΚ, κατά της διαλαμβανόμενης στο έγγραφο της 26ης Ιουλίου 2002 αποφάσεως, λόγω παραβάσεως του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001.

104. Είναι, εντούτοις, σαφές ότι η νυν αναιρεσείουσα δεν αξιοποίησε τη δυνατότητα αυτή κατά του εν λόγω εγγράφου, όχι διότι αγνοούσε τα μέσα παροχής εννόμου προστασίας των οποίων μνεία θα έπρεπε να είχε γίνει με την απόφαση της 26ης Ιουλίου 2002, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001, αλλά κυρίως για λόγους σκοπιμότητας, όπως η αναιρεσείουσα αναφέρει το πρώτον με το σημείο 10 της αιτήσεώς της αναιρέσεως [30].

105. Εξάλλου, ακόμη και αν υποτεθεί ότι η προβαλλόμενη πλημμέλεια αρκούσε για να οδηγήσει σε ακύρωση της αποφάσεως της 26ης Ιουλίου 2002 [31], ο κοινοτικός δικαστής δεν θα μπορούσε να ακυρώσει την εν λόγω απόφαση στο πλαίσιο προσφυγής βάλλουσας αποκλειστικώς κατά του εγγράφου της 14ης Φεβρουαρίου 2005, διότι τούτο θα συνιστούσε επιδίκαση μη αιτηθέντων.

28 — Προαναφερθείσες αποφάσεις Επιτροπή κατά BASF κ.λπ. (σκέψη 50)Chemie Linz κατά Επιτροπής (σκέψη 95) και Επιτροπή κατά Ελλάδας (σκέψη 20).

29 — Βλ., συναφώς, προαναφερθείσα απόφαση Επιτροπή κατά BASF κ.λπ. (σκέψεις 48 έως 53), καθώς και απόφαση της 30ής Ιανουαρίου 2002, C-107/99, Ιταλία κατά Επιτροπής (Συλλογή 2002, σ. I-1091, σκέψη 45).

30 — Η αναιρεσείουσα επισημαίνει, πράγματι, στο σημείο αυτό ότι «εκτίμησε ότι μια έρευνα εκ μέρους του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή θα είχε καλύτερα και ταχύτερα αποτελέσματα από εκείνα της διαδικασίας ενώπιον του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η οποία, όπως προκύπτει από τη σχετική εμπειρία, είναι χρονοβόρα».

31 — Υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 231 ΕΚ, αν η προσφυγή ακυρώσεως είναι βάσιμη, το Δικαστήριο κηρύσσει την προσβαλλόμενη πράξη άκυρη.

106. Τέλος, εκτιμώ ότι δεν μπορεί, ομοίως, να γίνει δεκτό εν προκειμένω ότι η παράλειψη μνείας των μέσων παροχής εννόμου προστασίας στην απόφαση της 26ης Ιουλίου 2002 είχε κάποια άλλη συνέπεια, όπως το μη αντιτάξιμο των προθεσμιών ασκήσεως προσφυγής.

107. Είναι εν γένει αληθές ότι στις έννομες τάξεις ορισμένων κρατών μελών προβλέπονται κυρώσεις για την παράλειψη μνείας των μέσων παροχής εννόμου προστασίας εκ μέρους της Διοικήσεως, όχι με αναγνώριση του παράνομου χαρακτήρα της οικείας αποφάσεως αλλά με το μη αντιτάξιμο των προθεσμιών ασκήσεως των μέσων προσβολής που προσφέρονται κατά της επίμαχης διοικητικής πράξεως [32]. Κατά κανόνα, η λύση αυτή επιτρέπει στον εθνικό δικαστή να μην απορρίπτει ως εκπρόθεσμη την προσφυγή στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η Διοίκηση δεν έχει τηρήσει την υποχρέωση ενημερώσεως για τα μέσα παροχής εννόμου προστασίας την οποία υπείχε έναντι του αποδέκτη της πράξεως. Μια τέτοια κύρωση προβλέπεται καταρχήν ρητώς από τον νόμο ή από πράξη γενικής ισχύος, μπορεί, όμως, να συναχθεί και κατά πραιτωριανό τρόπο από το Δικαστήριο.

108. Συναφώς, θα μπορούσε, βεβαίως, να αντιταχθεί ότι, στο πλαίσιο του κοινοτικού δικαίου, ούτε η Συνθήκη ούτε ο κανονισμός 1049/2001 απονέμουν ρητώς στον κοινοτικό δικαστή την αρμοδιότητα να επιβάλλει, σε περιπτώσεις παραλείψεως ενημερώσεως για τα μέσα παροχής εννόμου προστασίας που χωρούν κατά αποφάσεως απορρίπτουσας αίτηση παροχής προσβάσεως σε έγγραφα, την κύρωση του μη αντιταξίμου των προθεσμιών ασκήσεως προσφυγής έναντι του αποδέκτη της αποφάσεως αυτής.

109. Εντούτοις, φρονώ ότι η απονομή μιας τέτοιας αρμοδιότητας μπορεί να συναχθεί από το σύστημα μέσων παροχής ένδικης προστασίας που προβλέπει η Συνθήκη ΕΚ, ιδίως δε από την αρμοδιότητα που απονέμεται στο Δικαστήριο κατά το άρθρο 230 ΕΚ, και από την επιταγή του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001. Πράγματι, η αναγνώριση της δυνατότητας του κοινοτικού δικαστή να δέχεται το μη αντιτάξιμο των προθεσμιών ασκήσεως προσφυγής στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η κοινοτική Διοίκηση έχει παραλείψει να ενημερώσει τον αποδέκτη για τα μέσα παροχής εννόμου προστασίας που διαθέτει κατά αποφάσεως απορρίπτουσας αίτηση παροχής προσβάσεως σε έγγραφα αυτής, ισοδυναμεί με παροχή στον διοικούμενο της δυνατότητας να υποβάλει σε έλεγχο τη νομιμότητα της δράσεως των κοινοτικών οργάνων στο πεδίο αυτό, δυνατότητας που διασφαλίζει το δικαίωμα ένδικης προστασίας του.

110. Συνεπώς, εν κατακλείδι, δεν θα επρόκειτο για απονομή πρόσθετης αρμοδιότητας στον κοινοτικό δικαστή, αλλά για παροχή σε αυτόν της δυνατότητας να ασκεί πλήρως τον έλεγχο της νομιμότητας των πράξεων που εκδίδουν τα κοινοτικά όργανα στο πλαίσιο της εφαρμογής του κανονισμού 1049/2001.

111. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου, η Επιτροπή προέβαλε επίσης, ως προς το μη αντιτάξιμο των προθεσμιών ασκήσεως προσφυγής, το επιχείρημα ότι, κατά το άρθρο 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 1049/2001, η παράλειψη

32 — Το μη αντιτάξιμο των προθεσμιών ασκήσεως των ενδίκων μέσων προβλέπεται, μεταξύ άλλων, στο γερμανικό, στο βελγικό, στο δανικό, στο ισπανικό, στο εσθονικό, στο φιλανδικό, στο ελληνικό, στο ιταλικό, στο λουξεμβουργιανό, στο ολλανδικό, στο πολωνικό και στο πορτογαλικό δίκαιο.

απαντήσεως σε επιβεβαιωτική αίτηση εντός της οριζόμενης προθεσμίας ισοδυναμεί με σιωπηρή απορριπτική απόφαση, από δε της ημερομηνίας εκπνοής της προθεσμίας αυτής άρχεται η προθεσμία ασκήσεως ένδικης προσφυγής. Δεδομένου, ωστόσο, ότι μια σιωπηρή απορριπτική απόφαση δεν περιλαμβάνει, εκ φύσεως, καμία αναφορά στα μέσα παροχής εννόμου προστασίας, θα ήταν άτοπο, κατά την Επιτροπή, να συναχθεί ότι οι προθεσμίες ασκήσεως προσφυγής δεν είναι ποτέ αντιτάξιμες έναντι του αποδέκτη μιας τέτοιας αποφάσεως.

112. Μολονότι είναι αληθές ότι το επιχείρημα αυτό δεν στερείται ούτε βαρύτητας ούτε λογικής, αμφιβάλλω αν η γενική συνέπεια που μπορεί να συναχθεί από αυτό είναι η θέση την οποία υποστήριξε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι, δηλαδή, η μνεία των μέσων παροχής εννόμου προστασίας την οποία επιβάλλει στη Διοίκηση το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001 μπορεί να θεωρηθεί αποκλειστικώς ως απλή ενημερωτική υπόμνηση των οικείων διατάξεων της Συνθήκης ΕΚ, της οποίας η παράλειψη δεν δύναται, ως εκ τούτου, να επισύρει κυρώσεις.

113. Πράγματι, στο διοικητικό δίκαιο ορισμένων κρατών μελών, όπως της Γαλλικής Δημοκρατίας και της Ιταλικής Δημοκρατίας, όπου απαντά το νομικό φαινόμενο κατά το οποίο η σιωπή της Διοικήσεως μετά την εκπνοή μιας οριζόμενης προθεσμίας ισοδυναμεί με απόρριψη της αιτήσεως, η κατάσταση αυτή δεν αποτέλεσε ανυπέρβλητο εμπόδιο για τη θέσπιση διατάξεων που επιβάλλουν στη Διοίκηση την υποχρέωση να ενημερώνει τον διοικούμενο για τα μέσα παροχής εννόμου προστασίας κατά την έκδοση μιας *ρητής* ατομικής απορριπτικής αποφάσεως και οι οποίες, σε περίπτωση μη τηρήσεως της υποχρεώσεως αυτής, προβλέπουν την κύρωση του μη αντιταξίμου των προθεσμιών προσφυγής.

114. Στο πλαίσιο, εντούτοις, της υπό κρίση υποθέσεως, η απόφαση της 26ης Ιουλίου 2002 αποτελούσε αναμφίβολα ρητή απόφαση η οποία απέρριπτε την αίτηση της αναιρεσείουσας για παροχή προσβάσεως στο σύνολο των εγγράφων της συμβάσεως LIEN 97-2011.

115. Μολονότι, επομένως, φρονώ ότι δεν υφίσταται κάποιο κώλυμα για την επιβολή του μη αντιταξίμου των προθεσμιών ασκήσεως προσφυγής ως κυρώσεως σε περίπτωση παραλείψεως μνείας των μέσων παροχής εννόμου προστασίας κατά τη λήψη αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001, εξακολουθεί να παραμένει αναπάντητο το ερώτημα αν η κύρωση αυτή επέρχεται αυτομάτως ή επιβάλλεται κατά περίπτωση.

116. Συναφώς, κρίνω εύλογη τη θέση ότι πρέπει να υφίσταται τεκμήριο κατά το οποίο, σε περίπτωση αθετήσεως της κατ' άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001 υποχρεώσεως ενημερώσεως για τα μέσα παροχής εννόμου προστασίας, να θεωρείται ότι δεν προσφέρθηκε στον αιτούντα η δυνατότητα να ασκήσει το δικαίωμά του προσφυγής εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας. Εκτιμώ ότι ένα τέτοιο τεκμήριο συνάδει προς τους σκοπούς του κανονισμού 1049/2001, με τον οποίο επιδιώκεται η

θωράκιση του δικαιώματος προσβάσεως με τη μεγαλύτερη δυνατή πρακτική ισχύ και η διευκόλυνση της ασκήσεως του δικαιώματος αυτού εκ μέρους των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης [33].

117. Παράλληλα, εντούτοις, εκτιμώ ότι το τεκμήριο αυτό δεν θα πρέπει να είναι απόλυτο. Κατά την εξέτασή του από τον δικαστή, το μη αντιτάξιμο των προθεσμιών ασκήσεως προσφυγής θα πρέπει να μπορεί να αποκλείεται σε συνάρτηση με τις συγκεκριμένες περιστάσεις της κάθε περιπτώσεως. Ειδικότερα, ο βαθμός ενημερώσεως του αιτούντος ή η σαφώς εκδηλωθείσα πρόθεσή του να μην ασκήσει το δικαίωμα ένδικης προσφυγής θα πρέπει, κατά την άποψή μου, να αποτελούν συνεκτιμητέα στοιχεία καθοριστικής σημασίας [34].

118. Στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως, όπως επισημάνθηκε ανωτέρω με το σημείο 104 των προτάσεων, μετά την έκδοση της αποφάσεως της 26ης Ιουλίου 2002, η αναιρεσείουσα επέλεξε, για λόγους σκοπιμότητας, όπως η ίδια επισήμανε το πρώτον με το σημείο 10 της αιτήσεώς της αναιρέσεως, να υποβάλει καταγγελία ενώπιον του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή, ήτοι να ακολουθήσει μια εξώδικη οδό, της οποίας η μνεία είναι υποχρεωτική σε κάθε απόφαση απορρίπτουσα επιβεβαιωτική αίτηση παροχής προσβάσεως σε έγγραφα, και όχι να ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Πρωτοδικείου [35]. Συνεπώς, ήταν πλήρως ενημερωμένη για τη δυνατότητα ασκήσεως προσφυγής ακυρώσεως κατά της αποφάσεως της 26ης Ιουλίου 2002, δυνατότητα την οποία δεν αξιοποίησε.

119. Βάσει του συνόλου των ανωτέρω θεωρήσεων, εκτιμώ ότι η προσφυγή ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου δεν θα μπορούσε να κριθεί παραδεκτή με την αιτιολογία ότι η παράλειψη μνείας των μέσων παροχής εννόμου προστασίας στην απόφαση της 26ης Ιουλίου 2002 θα συνεπαγόταν είτε το ανυπόστατο ή άκυρο της αποφάσεως αυτής είτε το μη αντιτάξιμο των προθεσμιών ασκήσεως ένδικης προσφυγής.

120. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω παρατηρήσεων, παρέλκει η απόφανση επί του βασίμου του δευτέρου λόγου αναιρέσεως.

33 — Είναι ευνόητο ότι, βάσει ενός τέτοιου τεκμηρίου, ο προσφεύγων ουδόλως υποχρεούται να αποδείξει ενδεχόμενη συγγνωστή πλάνη δικαιολογούσα την παρέκκλιση από τους κανόνες που διέπουν τις προθεσμίες ασκήσεως προσφυγής. Εξάλλου, το τεκμήριο αυτό συνεπάγεται επίσης ότι, καταρχήν, η απόφαση που ελήφθη κατά παράβαση της υποχρεώσεως ενημερώσεως για τα μέσα παροχής εννόμου προστασίας δεν καθίσταται απρόσβλητη έναντι του αιτούντος. Υπό τις συνθήκες αυτές, ο αιτών δύναται είτε να προσβάλει την επιβεβαιούμενη απόφαση, είτε την καλούμενη επιβεβαιωτική απόφαση, είτε αμφότερες εξ αυτών. Βλ. αποφάσεις της 11ης Μαΐου 1989, 193/87 και 194/87, Maurissen και Union Syndicale κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου (Συλλογή 1989, σ. 1045, 1075, σκέψη 26), καθώς και της 18ης Δεκεμβρίου 2007, C-135/06 P, Weißenfels κατά Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (Συλλογή 2007, σ. I-12041, σκέψη 54).

34 — Κατ' αναλογίαν, κατά κάποιο τρόπο, προς την παραίτηση του καταναλωτή από τη δυνατότητα αποκλεισμού, εκ μέρους του δικαστή, της εφαρμογής καταχρηστικής συμβατικής ρήτρας (βλ., συναφώς, απόφαση της 4ης Ιουνίου 2009, C-243/08, Pannon GSM, Συλλογή 2009, σ. I-4713, σκέψη 33).

35 — Το ζήτημα αν η αναιρεσείουσα, κατά την κοινοποίηση της αποφάσεως της 26ης Ιουλίου 2002, εκπροσωπούνταν από νομικό σύμβουλο είναι αμφιλεγόμενο. Μολονότι κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου ο νομικός σύμβουλος της αναιρεσείουσας υπαινίχθηκε ότι υπήρχε εκπροσώπηση, κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν επιβεβαιώνει τον υπαινιγμό αυτό, καθώς οι κοινοποιήσεις που έλαβαν χώρα κατά τον χρόνο εκείνο απευθύνονταν στον διευθυντή της αναιρεσείουσας.

Θα εξετάσω, εντούτοις, τον συγκεκριμένο λόγο αναιρέσεως εν πάση περιπτώσει.

2. Επί του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, που αντλείται από πεπλανημένο νομικό χαρακτηρισμό του εγγράφου της 14ης Φεβρουαρίου 2005 ως αμιγώς επιβεβαιωτικής πράξεως

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

121. Καταρχάς, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο πεπλανημένως έκρινε, με τις σκέψεις 87 έως 92 καθώς και 101 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι οι διαπιστώσεις και τα αποτελέσματα της έρευνας που διεξήγαγε ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής δεν αποτελούσαν νέα στοιχεία επιτρέποντα την επανέναρξη των προθεσμιών ασκήσεως ένδικης προσφυγής. Δεύτερον, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι, λαμβανομένης υπόψη της εν γένει συμπεριφοράς της Επιτροπής, η διαπίστωση, στην οποία κατέληξε το Πρωτοδικείο με τις σκέψεις 93 έως 100 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι προ της καταρτίσεως του εγγράφου της 14ης Φεβρουαρίου 2005 δεν είχε εξετασθεί εκ νέου η θέση της αναιρεσείουσας, είναι ανεξήγητη. Κατά την αναιρεσείουσα, είναι απολύτως σαφές ότι η Επιτροπή είχε επεξεργασθεί το από 22 Δεκεμβρίου 2004 έγγραφό της ως εξ ολοκλήρου νέα αίτηση παροχής προσβάσεως στον φάκελο της συμβάσεως LIEN 97-2011 και ότι, κατόπιν εξετάσεως της καταστάσεως, σκόπευε να δώσει στην αίτηση αυτή μια ανεξάρτητη και οριστική απάντηση. Υπό τις συνθήκες αυτές, το έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2005 δεν μπορούσε να χαρακτηρισθεί ως πράξη αμιγώς επιβεβαιωτική της αποφάσεως της 26ης Ιουλίου 2002. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου, η αναιρεσείουσα υποστήριξε ότι, εν πάση περιπτώσει, η επίκληση της νομολογίας του Δικαστηρίου περί του απαραδέκτου προσφυγής που ασκείται κατά πράξεως αμιγώς επιβεβαιωτικής προγενέστερης πράξεως που δεν προσβλήθηκε εμπροθέσμως είναι αλυσιτελής στο πλαίσιο της εφαρμογής των διατάξεων του κανονισμού 1049/2001.

122. Η Επιτροπή αντικρούει τις προβαλλόμενες από την αναιρεσείουσα αιτιάσεις κατά των εκτιμήσεων στις οποίες προέβη το Πρωτοδικείο. Όπως υποστηρίζει, ορθώς το Πρωτοδικείο έκρινε, με τη σκέψη 86 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι η απόφαση του Διαμεσολαβητή με την οποία διαπιστώνεται περίπτωση κακοδιοικήσεως, δεν δύναται να θέσει υπό αμφισβήτηση τον απρόσβλητο χαρακτήρα της αποφάσεως της Επιτροπής της 26ης Ιουλίου 2002. Η αντίθετη λύση θα είχε ως αποτέλεσμα να ανατρέπεται το μη ανασταλτικό αποτέλεσμα της ενώπιον του Διαμεσολαβητή διαδικασίας καταγγελίας επί των προθεσμιών των ενδίκων προσφυγών. Η λύση αυτή θα αναιρούσε επίσης τον εξώδικο χαρακτήρα της ενώπιον του Διαμεσολαβητή διαδικασίας καθώς και τη μη εκτελεστότητα των γνωμοδοτήσεών του. Όσον αφορά το κριτήριο της μη επανεξετάσεως της καταστάσεως της αναιρεσείουσας, η Επιτροπή εκτιμά, κατ' ουσίαν, με απάντησή της σε γραπτή ερώτηση που της έθεσε το Δικαστήριο κατά το άρθρο 54α του Κανονισμού Διαδικασίας του, ότι δεν πρόκειται για προϋπόθεση ανεξάρτητη εκείνης περί υπάρξεως νέου στοιχείου, η οποία δεν συντρέχει εν προκειμένω.

3. Εκτίμηση

α) Επί της δυνατότητας εφαρμογής, στο πλαίσιο του κανονισμού 1049/2001, της νομολογίας περί του απαραδέκτου προσφυγής που ασκείται κατά πράξεως αμιγώς επιβεβαιωτικής προγενέστερης πράξεως που δεν προσβλήθηκε εμπροθέσμως

123. Κατά πάγια νομολογία, οι προθεσμίες για την άσκηση προσφυγής κατά το άρθρο 230 ΕΚ είναι δημοσίας τάξεως και δεν δύνανται να μεταβάλλονται κατά την κρίση των διαδίκων ή του δικαστή, δεδομένου ότι έχουν θεσπισθεί χάριν της σαφήνειας και της ασφάλειας των εννόμων καταστάσεων [36].

124. Εξάλλου, κατά τη νομολογία, η προσφυγή ακυρώσεως που ασκείται κατά αποφάσεως *αμιγώς* επιβεβαιωτικής προγενέστερης αποφάσεως που δεν προσβλήθηκε εμπροθέσμως είναι απαράδεκτη [37].

125. Το Πρωτοδικείο εφάρμοσε τη νομολογία αυτή στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, κρίνοντας ότι το έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2005, το οποίο απέρριπτε την αίτηση παροχής πλήρους προσβάσεως στον φάκελο της συμβάσεως LIEN 97-2011, συνιστούσε πράξη αμιγώς επιβεβαιωτική της αποφάσεως της 26ης Ιουλίου 2002.

126. Το Πρωτοδικείο δεν συμμερίσθηκε (τουλάχιστον ρητώς) τις επιφυλάξεις σχετικά με τη δυνατότητα εφαρμογής της νομολογίας αυτής στο πλαίσιο της προσβάσεως του κοινού στα έγγραφα, όπως αυτή προβλέπεται από τον κανονισμό 1049/2001.

127. Όπως έχω ήδη επισημάνει με το σημείο 48 των προτάσεών μου, με την αίτησή της αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Πρωτοδικείο μάλλον πεπλανημένη εφαρμογή της σχετικής με τις αμιγώς επιβεβαιωτικές πράξεις νομολογίας παρά θεώρησή της ως λυσιτελούς στο πλαίσιο της εφαρμογής των διατάξεων του κανονισμού 1049/2001.

128. Η αναιρεσείουσα διατυπώνει, βεβαίως, την αιτίαση ότι, μολονότι η Επιτροπή είχε εκλάβει, με την απάντησή της στις 14 Φεβρουαρίου 2005, ως εξ ολοκλήρου νέα την αίτηση της 22ας Δεκεμβρίου 2004, το Πρωτοδικείο δεν συμμερίσθηκε τη θέση αυτή [38].

36 — Βλ., συναφώς, απόφαση της 23ης Ιανουαρίου 1997, C-246/95, Coen (Συλλογή 1997, σ. I-403, σκέψη 21) και διάταξη της 8ης Δεκεμβρίου 2005, C-210/05 P, Campailla κατά Επιτροπής (σκέψη 28).

37 — Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 25ης Οκτωβρίου 1977, 26/76, Metro SB-Großmärkte κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1977, σ. 567, σκέψη 4)☒της 15ης Δεκεμβρίου 1988, 166/86 και 220/86, Irish Cement κατά Επιτροπής (Συλλογή 1988, σ. 6473, σκέψη 16)☒ της 11ης Ιανουαρίου 1996, C-480/93 P, Zunis Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1996, σ. I-1, σκέψη 14) καθώς και της 9ης Δεκεμβρίου 2004, C-123/03 P, Επιτροπή κατά Greencore (Συλλογή 2004, σ. I-11647, σκέψη 39).

38 — Όπως έχει ήδη επισημανθεί, το Πρωτοδικείο δέχθηκε, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως στην οποία προέβη επικουρικώς με τις σκέψεις 103 έως 110 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως (εκτιμήσεως κατά της οποίας διατυπώνεται αιτίαση με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως που εξετάσθηκε ανωτέρω), ότι η υποβληθείσα στις 22 Δεκεμβρίου 2004 αίτηση αποτελούσε εξ ολοκλήρου νέα αίτηση.

129. Ο ισχυρισμός αυτός προσομοιάζει, εντούτοις, περισσότερο σε νέο αίτημα εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών, το οποίο ασφαλώς δεν μπορεί να εξετασθεί από το Δικαστήριο στο πλαίσιο της αιτήσεως αναιρέσεως [39], ήτοι περισσότερο σε αιτίαση περί παραμορφώσεως των αποδεικτικών στοιχείων εκ μέρους του Πρωτοδικείου, παρά σε αίτημα με το οποίο ζητείται από το Δικαστήριο να εξακριβώσει το βάσιμο της δυνατότητας εφαρμογής, στο πλαίσιο του κανονισμού 1049/21, της νομολογίας περί των αμιγώς επιβεβαιωτικών πράξεων.

130. Εξάλλου, ο ισχυρισμός της αναιρεσείουσας περί της μη δυνατότητας εφαρμογής της σχετικής με τις αμιγώς επιβεβαιωτικές πράξεις νομολογίας είναι όψιμος, καθώς προβλήθηκε το πρώτον κατόπιν των ερωτήσεων που ετέθησαν από το Δικαστήριο ενόψει της επ' ακροατηρίου συζητήσεως.

131. Θα μπορούσε, ως εκ τούτου, να συναχθεί ότι η σιωπηρή, πλην όμως αναγκαία, διαπίστωση του Πρωτοδικείου ότι η σχετική με τις αμιγώς επιβεβαιωτικές πράξεις νομολογία ετύγχανε εφαρμογής στο πλαίσιο του κανονισμού 1049/2001 δεν συνιστά πλάνη περί το δίκαιο επί της οποίας καλείται να αποφανθεί το Δικαστήριο στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως.

132. Εντούτοις, ανακύπτει το θεμιτό ερώτημα, αφενός, αν, στις περιπτώσεις ιδίως κατά τις οποίες το Πρωτοδικείο καλείται να αποφανθεί επί ζητήματος σχετικού με τις προϋποθέσεις παραδεκτού μιας προσφυγής ακυρώσεως, είτε κατόπιν ενστάσεως απαραδέκτου είτε στο πλαίσιο αυτεπάγγελτου ελέγχου [40], το πρωτοβάθμιο δικαστήριο οφείλει να λάβει υποχρεωτικώς υπόψη το σύνολο των διατάξεων του νομικού πλαισίου στο οποίο εμπίπτουν τα υποβληθέντα στην κρίση του πραγματικά περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων εκείνων που, ενδεχομένως, θα ήταν αντίθετες προς ενδεχόμενη κήρυξη της προσφυγής ως απαράδεκτης και, αφετέρου, αν το Δικαστήριο οφείλει να επισημάνει αυτεπαγγέλτως την παράλειψη του Πρωτοδικείου να λάβει υπόψη του τις εφαρμοστέες για την εξέταση του παραδεκτού της προσφυγής ακυρώσεως διατάξεις του νομικού πλαισίου.

133. Φρονώ ότι η απάντηση στο πρώτο σκέλος του ερωτήματος αυτού πρέπει να είναι σαφώς καταφατική. Στο πλαίσιο της αποστολής του ως juris dictio, ο δικαστής πρέπει να είναι σε θέση να εφαρμόζει όλους τους ουσιώδεις για την επίλυση της διαφοράς κανόνες δικαίου επί των πραγματικών περιστατικών που θέτουν υπόψη του οι διάδικοι. Εφόσον καθορισθεί το νομικό πλαίσιο της διαφοράς, ο δικαστής του ελέγχου της νομιμότητας οφείλει να το εφαρμόσει αυτεπαγγέλτως στο σύνολό του, καθώς, σε αντίθετη περίπτωση, η απόφασή του θα θεμελιωθεί αφεύκτως σε πεπλανημένες νομικές εκτιμήσεις. Η επιταγή αυτή συμβάλλει εξάλλου στην αμεροληψία της δικαιοσύνης και στη χρηστή της διοίκηση, ιδίως εφόσον ο δικαστής της ουσίας οφείλει να εξετάσει τις προϋποθέσεις παραδεκτού μιας προσφυγής ακυρώσεως, η πλήρωση των οποίων μπορεί, όπως ήδη επισημάνθηκε, να ελέγχεται αυτεπαγγέλτως.

39 — Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 23ης Απριλίου 2009, C-425/07 P, AEPI κατά Επιτροπής (Συλλογή 2009, σ. I-3205, σκέψη 44 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία)

40 — Συναφώς, το Πρωτοδικείο θεωρεί, ορθώς κατά την άποψή μου, ότι το ζήτημα του παραδεκτού προσφυγής που ασκείται κατά πράξεως αμιγώς επιβεβαιωτικής μπορεί να εξετάζεται αυτεπαγγέλτως από το δικαστή της ουσίας (βλ. απόφαση της 2ας Απριλίου 1998, T-86/97, Αποστολίδης κατά Δικαστηρίου (Συλλογή Υπ.Υπ. 1998, σ. I-A-167 και II-521, σκέψεις 18 έως 25).

134. Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του ερωτήματος, εκτιμώ επίσης ότι το Δικαστήριο δεν θα όφειλε να ανεχθεί μια παραμόρφωση των κανόνων περί των προϋποθέσεων του παραδεκτού προσφυγής ακυρώσεως, οι οποίοι πληρούν, κατά την άποψή μου, τα κριτήρια που αναφέρθηκαν με το σημείο 78 των προτάσεών μου. Η αποδοχή μιας τέτοιας παραμορφώσεως θα είχε ως αποτέλεσμα να παρεισδύσουν στην απόφαση του Δικαστηρίου πλάνες περί το δίκαιο στις οποίες υπέπεσε στο πλαίσιο της πρωτοβάθμιας δίκης το Πρωτοδικείο, οδηγούμενο στην κήρυξη της προσφυγής ως απαράδεκτης, όταν, αντιθέτως, *ανεξαρτήτως των λοιπών εκτιμήσεων της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως* και λαμβανομένης υπόψη της αναλύσεως που ακολουθεί, η συνεκτίμηση του συνόλου των διατάξεων του εφαρμοστέου νομικού πλαισίου θα έπρεπε να οδηγήσει στην κήρυξη της προσφυγής ακυρώσεως ως παραδεκτής [41].

135. Πράγματι, η συνεκτίμηση του συνόλου των διατάξεων του κανονισμού 1049/2001 θα έπρεπε να οδηγήσει το Πρωτοδικείο στην απόρριψη της ενστάσεως απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή, επικαλούμενη τη σχετική με τις αμιγώς επιβεβαιωτικές πράξεις νομολογία του Δικαστηρίου.

136. Κατά την άποψή μου, το Πρωτοδικείο θα έπρεπε να καταλήξει σε ένα τέτοιο συμπέρασμα βάσει της συνδυασμένης ερμηνείας των άρθρων 4, παράγραφος 7, και 6, παράγραφος 1, τελευταίο εδάφιο, του κανονισμού 1049/2001.

137. Συναφώς, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, αφενός, το άρθρο 4, παράγραφος 7, του κανονισμού 1049/2001 ορίζει ότι οι εξαιρέσεις από την πρόσβαση σε έγγραφο των θεσμικών οργάνων ισχύουν αποκλειστικώς για το διάστημα κατά το οποίο, λαμβανομένου υπόψη του περιεχομένου του εγγράφου, δικαιολογείται η σχετική προστασία, το δε διάστημα αυτό δεν δύναται, καταρχήν, να υπερβαίνει τα τριάντα έτη. Αφετέρου, κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, τελευταίο εδάφιο, του εν λόγω κανονισμού, ο αιτών δεν υποχρεούται να δικαιολογήσει την αίτησή του.

138. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των διατάξεων αυτών προκύπτει ότι αίτηση παροχής προσβάσεως σε έγγραφο μπορεί να υποβληθεί οποτεδήποτε εντός του μέγιστου διαστήματος των τριάντα ετών, προκειμένου να κληθεί το οικείο θεσμικό όργανο να εξακριβώσει, ακόμη και μετά τη μερική ή ολική απόρριψη μιας πρώτης αιτήσεως παροχής προσβάσεως, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής μιας εκ των εξαιρέσεων που αποκλείουν την πρόσβαση του κοινού σε συγκεκριμένο έγγραφο, λαμβανομένου υπόψη του περιεχομένου του εγγράφου και χωρίς να υποχρεούται ο αιτών να δικαιολογήσει την αίτησή του. Η ερμηνεία αυτή καλύπτει και την περίπτωση κατά την οποία, κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 1049/2001, η αίτηση υποβάλλεται κατόπιν προγενέστερης όμοιας αιτήσεως και χωρίς ο αιτών να υποχρεούται, στην τελευταία αυτή περίπτωση, να επικαλεσθεί νέο γεγονός επελθόν κατά το διάστημα που μεσολάβησε από της απορρίψεως της πρώτης επιβεβαιωτικής αιτήσεως έως την υποβολή της νέας αιτήσεως προκειμένου να είναι παραδεκτή η ένδικη προσφυγή που ενδεχομένως ασκείται κατά της απορρίψεως της νέας αιτήσεως.

41 — Μολονότι είναι ευνόητο ότι ο δικαστής που αποφαίνεται επί αιτήσεως αναιρέσεως δεν μπορεί να επισημάνει αυτεπαγγέλτως τον λόγο αναιρέσεως που αντλείται από παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών εκ μέρους του Πρωτοδικείου, καθόσον ο εξαιρετικός χαρακτήρας της εξετάσεως των πραγματικών περιστατικών στο πλαίσιο του αναιρετικού ελέγχου σκοπεί αποκλειστικώς στην προστασία των ατόμων που εμπλέκονται άμεσα στη διαφορά, η παραμόρφωση κανόνα δικαίου υπόκειται ευλόγως στον αναιρετικό έλεγχο, ο οποίος στην περίπτωση αυτή σκοπεί στην προστασία του συλλογικού συμφέροντος.

139. Λαμβανομένων, δηλαδή, υπόψη των προαναφερθεισών διατάξεων του κανονισμού 1049/2001, το γεγονός ότι απόφαση απορρίπτουσα αίτηση παροχής προσβάσεως σε συγκεκριμένο έγγραφο, η οποία εκδίδεται σε δεδομένο χρόνο, έχει καταστεί απρόσβλητη έναντι του αιτούντος δεν δύναται να αποκλείει την εκ μέρους του υποβολή νέας αιτήσεως με το αυτό αντικείμενο. Αποτελεί, συνεπώς, καθήκον του οικείου θεσμικού οργάνου να εξετάσει αν οι λόγοι που δικαιολόγησαν την αρχική απόρριψη εξακολουθούν να συντρέχουν, ανεξαρτήτως της υποβολής ή μη σχετικού αιτήματος εκ μέρους του αιτούντος. Μια νέα απορριπτική απόφαση, η οποία λαμβάνεται σύμφωνα με τη διαδικασία των δύο σταδίων που προβλέπεται από τον κανονισμό 1049/2001, πρέπει να μπορεί να προσβληθεί ενώπιον του κοινοτικού δικαστή. Συγκεκριμένα, μια τέτοια απόφαση θα είναι ασφαλώς επιβεβαιωτική, πλην όμως όχι *αμιγώς* επιβεβαιωτική, καθόσον η εξέταση των προϋποθέσεων που δικαιολογούν την απόρριψη θα έχει πραγματοποιηθεί σε χρονική στιγμή διαφορετική εκείνης κατά την οποία ελήφθη η πρώτη απόφαση.

140. Εφόσον μια τέτοια πράξη δεν έχει αμιγώς επιβεβαιωτικό χαρακτήρα, δεν υφίσταται καμία επιταγή ασφάλειας δικαίου η οποία θα έπρεπε να οδηγήσει τον κοινοτικό δικαστή στη διαπίστωση της μη τηρήσεως της προθεσμίας ασκήσεως ένδικης προσφυγής.

141. Αντιθέτως, η θέση ότι η νομολογία περί του *αμιγώς* επιβεβαιωτικού χαρακτήρα μιας πράξεως εφαρμόζεται στο πλαίσιο του κανονισμού 1049/2001 οδηγεί εν τέλει σε απολίθωση των λόγων που δικαιολογούν την απόρριψη της αιτήσεως παροχής προσβάσεως σε συγκεκριμένο έγγραφο και, συνεπώς, στην καταστρατήγηση του υποχρεωτικώς προσωρινού χαρακτήρα των εξαιρέσεων από την αρχή της ευρύτερης δυνατής προσβάσεως του κοινού στα έγγραφα των κοινοτικών οργάνων, όπως αυτή προβλέπεται από τον εν λόγω κανονισμό.

142. Τέλος, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι η συγκεκριμένη προσέγγιση δεν έχει, προφανώς, ως σκοπό να ανοίξει τον δρόμο για ενδεχόμενη καταχρηστική υποβολή αιτήσεων και άσκηση προσφυγών. Είναι σαφές, στο πλαίσιο αυτό, ότι το κοινοτικό δίκαιο δεν ανέχεται την καταχρηστική εφαρμογή αυτών των διατάξεων. Εν πάση δε περιπτώσει, εν προκειμένω, κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν δημιουργεί έστω και υπόνοια για καταχρηστική επίκληση των διατάξεων του κανονισμού 1049/2001.

143. Εκτιμώ, συνεπώς, ότι το Πρωτοδικείο πεπλανημένως δέχθηκε την προταθείσα από την Επιτροπή ένσταση απαραδέκτου, η οποία αντλείται από τον αμιγώς επιβεβαιωτικό, κατά την Επιτροπή, χαρακτήρα της προσβαλλόμενης πράξεως, λαμβάνοντας ως δεδομένο ότι η σχετική με τις αμιγώς επιβεβαιωτικές πράξεις νομολογία του Δικαστηρίου είναι συναφής με το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1049/2001.

144. Υπό τις συνθήκες αυτές και υπό τον όρο ότι Δικαστήριο θα εξετάσει τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, φρονώ ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση πρέπει εν μέρει να αναιρεθεί.

i) Επί της εφαρμογής στην υπό κρίση υπόθεση της νομολογίας περί του απαραδέκτου προσφυγής που ασκείται κατά πράξεως αμιγώς επιβεβαιωτικής προγενέστερης πράξεως που δεν προσβλήθηκε εμπροθέσμως

145. Ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία το Δικαστήριο δεν συνταχθεί με την πρόταση που διατυπώνεται με το προηγούμενο σημείο των προτάσεών μου, ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως πρέπει, κατά την άποψή μου, να γίνει δεκτός για τον λόγο ότι το Πρωτοδικείο πεπλανημένως χαρακτήρισε την απόφαση του Διαμεσολαβητή, με την οποία διαπιστώνεται περίπτωση κακοδιοικήσεως ως προς την επεξεργασία της αιτήσεως παροχής προσβάσεως στα έγγραφα της υποθέσεως, ως μη συνιστώσα νέο (ουσιώδες) στοιχείο (ή γεγονός), κατά την έννοια της νομολογίας περί πράξεως αμιγώς επιβεβαιωτικής προγενέστερης πράξεως που δεν προσβλήθηκε εμπροθέσμως με ένδικη προσφυγή [42].

146. Συναφώς, επιβάλλεται καταρχάς η υπόμνηση ότι, αποφαινόμενο, εν κατακλείδι, υπέρ του αμιγώς επιβεβαιωτικού και, συνεπώς, μη δυνάμενου να προσβληθεί χαρακτήρα του εγγράφου της 14ης Φεβρουαρίου 2005, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε, αφενός, ότι το έγγραφο αυτό δεν περιελάμβανε κανένα νέο στοιχείο σε σχέση με την απόφαση της 26ης Ιουλίου 2002 και, αφετέρου, ότι, προ της καταρτίσεως του εγγράφου αυτού δεν είχε εξετασθεί εκ νέου η κατάσταση της αναιρεσείουσας, αποδέκτη της αποφάσεως της 26ης Ιουλίου 2002.

147. Το Πρωτοδικείο βασίσθηκε σε αυτό το διττό κριτήριο, παραπέμποντας στη νομολογία του καθώς και στη σκέψη 18 της αποφάσεως του Δικαστηρίου Grasselli κατά Επιτροπής [43].

148. Όπως, όμως, υποστηρίζει ορθώς η Επιτροπή σε απάντησή της προς γραπτή ερώτηση του Δικαστηρίου και εν αντιθέσει προς τις κρίσεις που διατυπώνει το Πρωτοδικείο με τις σκέψεις 69 και 82 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, εκτιμώ ότι ουδόλως προκύπτει από «πάγια νομολογία» του Δικαστηρίου ότι μη επανεξέταση της καταστάσεως του αποδέκτη της προγενέστερης πράξεως αποτελεί αυτόνομο κριτήριο για τον χαρακτηρισμό μιας πράξεως ως αμιγώς επιβεβαιωτικής προγενέστερης αποφάσεως.

149. Δεν αγνοώ, βεβαίως, ότι, με δύο πρόσφατες διατάξεις του, το Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι, προκειμένου μια πράξη να

42 — Αναμφίβολα, το ζήτημα αυτό, το οποίο άπτεται του ελέγχου του νομικού χαρακτηρισμού των πραγματικών περιστατικών εκ μέρους του Πρωτοδικείου, αποτελεί νομικό ζήτημα που μπορεί, ως τέτοιο, να υποβληθεί στην κρίση του Δικαστηρίου στο πλαίσιο αιτήσεως αναιρέσεως: βλ., συναφώς, αποφάσεις της 19ης Οκτωβρίου 1995, C-19/93 P, Rendo κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. I-3319, σκέψη 26)Ø της 29ης Ιουνίου 2000, C-154/99 P, Politi κατά Ευρωπαϊκού Ιδρύματος Επαγγελματικής Εκπαιδεύσεως (Συλλογή 2000, σ. I-5019, σκέψη 11), καθώς και της 29ης Απριλίου 2004, C-470/00 P, Κοινοβούλιο κατά Ripa di Meana κ.λπ. (Συλλογή 2004, σ. I-4167, σκέψη 41).

43 — Απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 1980, 23/80 (Συλλογή τόμος 1980/III, σ. 451).

χαρακτηρίζεται ως αμιγώς επιβεβαιωτική, πρέπει να συντρέχουν σωρευτικώς δύο προϋποθέσεις [44], τις οποίες υπενθυμίζει και το Πρωτοδικείο με τις σκέψεις 69 έως 82 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως.

150. Εντούτοις, κατά την κρατούσα άποψη της νομολογίας του Δικαστηρίου –εν μέρει παρατιθέμενης στις δύο προαναφερθείσες διατάξεις–, στην οποία εντάσσεται και η σκέψη 18 της αποφάσεως Grasselli που μνημονεύεται με τη σκέψη 82 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ο αμιγώς επιβεβαιωτικός χαρακτήρας μιας πράξεως συναρτάται αποκλειστικώς με την απουσία νέου στοιχείου ή, ακριβέστερα, με την απουσία νέου ουσιώδους σε σχέση με την προγενέστερη επιβεβαιούμενη πράξη γεγονότος [45].

151. Η μη επανεξέταση της καταστάσεως του αποδέκτη της προγενέστερης πράξεως δεν επιτρέπει, όμως, να εξακριβωθεί αν ο λόγος για τον οποίο η Διοίκηση δεν προέβη σε επανεξέταση είναι το γεγονός ότι κατά το διάστημα που μεσολάβησε από της λήψεως της προγενέστερης αποφάσεως έως της εκδόσεως της προσβαλλόμενης πράξεως δεν παρουσιάστηκε κάποιο νέο στοιχείο ή περιστατικό ή εάν, αντιθέτως, η Διοίκηση δεν προέβη σε επανεξέταση παρά το γεγονός ότι όφειλε να επανεξετάσει προγενέστερη απόφαση, η οποία είχε καταστεί απρόσβλητη, λόγω ακριβώς της εμφανίσεως νέου (ουσιώδους) στοιχείου ή της επελεύσεως νέου (ουσιώδους) γεγονότος.

152. Εξάλλου, η μόνη συναφής απόφαση του Δικαστηρίου, ήτοι η απόφαση Herpels κατά Επιτροπής [46] –επί της οποίας βασίσθηκαν οι προαναφερθείσες διατάξεις για να επιβεβαιώσουν τη νομολογία του Πρωτοδικείου κατά την οποία η μη επανεξέταση της καταστάσεως του αποδέκτη της πράξεως αποτελεί ανεξάρτητο κριτήριο για την εξακρίβωση του αμιγώς επιβεβαιωτικού χαρακτήρα μιας πράξεως–, αφορούσε, παρά την έως ένα βαθμό ασαφή διατύπωσή της, την *αντίστροφη* περίπτωση, ήτοι το οριστικό πόρισμα της επανεξετάσεως της καταστάσεως του αποδέκτη, κατόπιν ουσιώδους τροποποιήσεως της αρχικής αποφάσεως της Διοικήσεως, κατά τρόπο ώστε η προσβαλλόμενη πράξη να μη μπορεί να θεωρηθεί ως *πράξη αμιγώς και απλώς επιβεβαιωτική* της εν λόγω αποφάσεως [47].

153. Φρονώ, συνεπώς, ότι είναι παρακινδυνευμένο να συναχθεί ως γενικό συμπέρασμα από αυτήν και μόνον την απόφαση του Δικαστηρίου ότι η μη επανεξέταση της καταστάσεως του αποδέκτη αποτελεί καθοριστικό κριτήριο για τη διαπίστωση της υπάρξεως μιας αμιγώς επιβεβαιωτικής πράξεως.

154. Εν κατακλείδι, μόνον η εμφάνιση ενός νέου (ουσιώδους) στοιχείου ή η επέλευση ενός νέου (ουσιώδους) γεγονότος *δικαιολογεί* την επανεξέταση, εκ μέρους της Διοικήσεως, μιας

44 — Προαναφερθείσες διατάξεις Internationaler Hilsfonds κατά Επιτροπής (σκέψη 47) και Campailla κατά Επιτροπής (σκέψη 23).

45 — Βλ., συναφώς, αποφάσεις της 16ης Δεκεμβρίου 1964, 109/63 και 13/64, Muller κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 1231)· της 14ης Απριλίου 1970, 24/69, Nebe κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1969-1970, σ. 287, σκέψη 8)· της 8ης Μαΐου 1973, 33/72, Gunnella κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 535, σκέψεις 10 και 11), καθώς και της 14ης Σεπτεμβρίου 2006, C-417/05 P, Επιτροπή κατά Fernández Gómez (Συλλογή 2006, σ. I-8481, σκέψη 46). Βλ., επίσης, σημείο 1 των προτάσεων που ανέπτυξε ο γενικός εισαγγελέας G. Reischl στο πλαίσιο της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 1ης Δεκεμβρίου 1983, 343/82, Μιχαήλ κατά Επιτροπής (Συλλογή 1983, σ. 4023).

46 — Απόφαση της 9ης Μαρτίου 1978, 54/77 (Συλλογή τόμος 1978, σ. 233).

47 — Προαναφερθείσα απόφαση Herpels κατά Επιτροπής (σκέψεις 11 έως 14).

προγενέστερης αποφάσεως που έχει καταστεί απρόσβλητη [48]. Στην περίπτωση αυτή, είναι εύλογο ότι η νομιμότητα της αποφάσεως που λαμβάνεται κατόπιν της εν λόγω επανεξετάσεως θα μπορεί, εφόσον συντρέχει λόγος, να αμφισβητηθεί ενώπιον του κοινοτικού δικαστή, παρά το γεγονός ότι η εν λόγω απόφαση επιβεβαιώνει ενδεχομένως, εν όλω η εν μέρει, την προγενέστερη απόφαση [49].

155. Ομοίως, η μη επανεξέταση προγενέστερης αποφάσεως η οποία έχει καταστεί απρόσβλητης δικαιολογείται από τη μη εμφάνιση νέου στοιχείου ή τη μη επέλευση νέου γεγονότος. Εντούτοις, στην περίπτωση αυτή, η μη εμφάνιση νέου στοιχείου ή η μη επέλευση νέου γεγονότος αρκεί για την κήρυξη ως απαράδεκτης της προσφυγής η οποία ασκείται κατά της πράξεως που επιβεβαιώνει την προγενέστερη απόφαση.

156. Συγκεκριμένα, εφόσον η Διοίκηση προβαίνει σε επανεξέταση χωρίς να υπέχει σχετική υποχρέωση, δεδομένου ότι δεν συντρέχει περίπτωση εμφανίσεως νέου στοιχείου ή επελεύσεως νέου γεγονότος, η προσφυγή που ασκείται κατά της πράξεως που επιβεβαιώνει την προγενέστερη απόφαση θα είναι απαράδεκτη [50], λόγω του αμιγώς επιβεβαιωτικού χαρακτήρα της πράξεως αυτής.

157. Αντιθέτως, στην περίπτωση κατά την οποία η Διοίκηση αρνείται να επανεξετάσει την προγενέστερη, πλέον απρόβλητη, απόφαση παρά το γεγονός ότι η αίτηση επανεξετάσεως ερείδεται ορθώς σε νέα στοιχεία ή περιστάσεις, η προσφυγή ακυρώσεως κατά της απορριπτικής αυτής αποφάσεως θα ασκείται παραδεκτώς [51].

158. Φρονώ, συνεπώς, ότι, λαμβανομένης υπόψη της κρατούσας στη νομολογία του Δικαστηρίου θέσεως η οποία μόλις μνημονεύθηκε διά βραχέων, η μη επανεξέταση, εκ μέρους της Διοικήσεως, προγενέστερης αποφάσεως που έχει καταστεί απρόσβλητη, δεν προσφέρει, αυτή καθ' εαυτήν, τη δυνατότητα εξακριβώσεως του αμιγώς επιβεβαιωτικού χαρακτήρα της πράξεως που εκδίδεται σε μεταγενέστερο χρόνο.

159. Συνεπώς, εν προκειμένω, το λυσιτελές των αιτιάσεων που διατυπώνει η αναιρεσείουσα κατά των εκτιμήσεων του Πρωτοδικείου περί μη επανεξετάσεως της αποφάσεως της 26ης Ιουλίου 2002 εξαρτάται εξ ολοκλήρου από το βάσιμο των αιτιάσεών της κατά της διαπιστώσεως του Πρωτοδικείου περί της απουσίας νέων στοιχείων.

48 — Βλ. αποφάσεις της 22ας Μαρτίου 1961, 42/59 και 49/59, Snupat κατά Ανωτάτης Αρχής (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 599)· της 17ης Ιουνίου 1965, 43/64, Müller κατά Συμβουλίων (Συλλογή τόμος 1965-1968, σ. 77)· της 30ής Μαΐου 1984, 326/82, Aschermann κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1984, σ. 2253, σκέψη 13)· της 15ης Μαΐου 1985, 127/84, Esly κατά Επιτροπής (Συλλογή 1985, σ. 1437, σκέψη 10)· της 7ης Μαΐου 1986, 191/84, Barcella κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1986, σ. 1541, σκέψη 13)· της 10ης Ιουλίου 1986, 153/85, Trenti κατά ΟΚΕ (Συλλογή 1986, σ. 2427, σκέψη 11)· της 13ης Νοεμβρίου 1986, 232/85, Becker κατά Επιτροπής (Συλλογή 1986, σ. 3401, σκέψη 8)· της 4ης Φεβρουαρίου 1987, 302/85, Pressler Hoeft κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου (Συλλογή 1987, σ. 513, σκέψη 6)· της 8ης Μαρτίου 1988, 125/87, Brown κατά Δικαστηρίου (Συλλογή 1988, σ. 1619, σκέψη 13)· της 11ης Ιανουαρίου 2001, C 459/98 P, Martínez del Peral Cagigal κατά Επιτροπής (Συλλογή 2001, σ. I 135, σκέψη 45), καθώς και διάταξη της 26ης Μαρτίου 2003, C 170/01 P, Inpesca κατά Επιτροπής (σκέψη 72).

49 — Συναφώς, βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 7ης Φεβρουαρίου 2001, T-186/98, Inpesca κατά Επιτροπής (Συλλογή 2001, σ. II-557, σκέψη 48).

50 — Βλ., συναφώς, προαναφερθείσα απόφαση του Δικαστηρίου Trenti κατά ΟΚΕ (σκέψεις 13 και 14), καθώς και προαναφερθείσα απόφαση του Πρωτοδικείου Inpesca κατά Επιτροπής (σκέψη 49).

51 — Βλ. προαναφερθείσα απόφαση Muller κατά Επιτροπής (σ. 1316) και απόφαση της 12ης Ιουλίου 1973, 28/72, Tontodonati κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 607, σκέψεις 3 έως 5).

160. Όπως, όμως, έχει ήδη επισημανθεί, για τους λόγους που εκτίθενται αμέσως κατωτέρω, η επιχειρηματολογία της αναιρεσείουσας κατά της διαπιστώσεως του Πρωτοδικείου ότι η απόφαση του Διαμεσολαβητή με την οποία διαπιστώνεται περίπτωση κακοδιοικήσεως σχετικά με την πρόσβαση στα επίμαχα εν προκειμένω έγγραφα δεν συνιστούσε νέο στοιχείο κατά την έννοια της προμνησθείσας νομολογίας πρέπει, κατά την άποψή μου, να γίνει δεκτή.

161. Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, προκειμένου να απορρίψει τη θέση που υποστήριξε πρωτοδίκως η αναιρεσείουσα, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι οι διατάξεις που εκδόθηκαν επί της υποθέσεως Internationaler Hilfsfonds κατά Επιτροπής [52] απέκλειαν έναν τέτοιο χαρακτηρισμό της αποφάσεως του Διαμεσολαβητή, παρά τις διαφορές που παρουσιάζουν τα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση υποθέσεως και της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκαν οι εν λόγω διατάξεις (σκέψεις 84 και 85 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως). Με τη σκέψη 86 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε επίσης ότι, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 2, παράγραφος 6, της αποφάσεως 94/262, κατά το οποίο οι καταγγελίες που υποβάλλονται στον Διαμεσολαβητή δεν διακόπτουν τις προθεσμίες ασκήσεως ένδικης ή διοικητικής προσφυγής, καθώς και της διατάξεως που εξέδωσε το Δικαστήριο επί της προαναφερθείσας υποθέσεως Internationaler Hilfsfonds κατά Επιτροπής, οι διαφορές αυτές δεν δικαιολογούν το εξ αντιδιαστολής συμπέρασμα ότι, όταν ο Διαμεσολαβητής διαπιστώνει περίπτωση κακοδιοικήσεως, η διαπίστωση αυτή συνιστά νέο στοιχείο, λόγω του οποίου ο αιτών που δεν άσκησε ένδικη προσφυγή κατά της αρχικής αποφάσεως δύναται να παρακάμψει εν τέλει τις εν λόγω προθεσμίες.

52 — Προαναφερθείσα διάταξη του Δικαστηρίου (σκέψη 49), καθώς και διάταξη του Πρωτοδικείου της 15ης Οκτωβρίου 2003, Τ-372/02 (Συλλογή 2003, σ. ΙΙ-4389, σκέψη 40).

162. Επιβάλλεται η παρατήρηση ότι, όπως προκύπτει από τη νομολογία, η προϋπόθεση περί του χαρακτήρα ενός γεγονότος ή στοιχείου ως «νέου» πληρούται αν το επίμαχο γεγονός ή στοιχείο εμφανίζεται μετά την έκδοση της προγενέστερης, πλέον απρόσβλητης, αποφάσεως [53].

163. Εν προκειμένω, δεν υφίσταται καμία αμφιβολία ότι η απόφαση του Διαμεσολαβητή της 14ης Δεκεμβρίου 2004 πληρούσε την προϋπόθεση αυτή.

164. Αμφιβάλλω, ωστόσο, αν το βάσιμο της απορρίψεως, εκ μέρους του Πρωτοδικείου, του καινοφανούς χαρακτήρα της εν λόγω αποφάσεως, μπορεί να ανατραπεί βάσει της απλής αυτής διαπιστώσεως. Εάν ίσχυε τούτο, η πλάνη του Πρωτοδικείου θα ερμηνευόταν ως πρόδηλη παραμόρφωση των αποδεικτικών στοιχείων, όπως, εξάλλου, υποστηρίζει η αναιρεσείουσα.

165. Ορθότερα –αν και, ομολογουμένως, κατόπιν ερμηνευτικής προσπάθειας– η εκτίμηση του Πρωτοδικείου βασίζεται στην άρρητη αλλά αναγκαία συμπερίληψη στον όρο «νέο» του κριτηρίου περί του «ουσιώδους» ή «αρκούντως ουσιώδους» χαρακτήρα του γεγονότος ή του στοιχείου που δικαιο-

53 — Βλ., μεταξύ άλλων, προαναφερθείσες αποφάσεις του Δικαστηρίου Nebe κατά Επιτροπής (σκέψη 8)Esly κατά Επιτροπής (σκέψη 11), καθώς και την προαναφερθείσα απόφαση του Πρωτοδικείου Inpesca κατά Επιτροπής (σκέψη 50).

λογεί την επανεξέταση, εκ μέρους της Διοικήσεως, της προγενέστερης, πλέον απρόσβλητης, αποφάσεως, όπως το κριτήριο αυτό διαμορφώθηκε από τη νομολογία του Δικαστηρίου [54].

166. Όπως μπορεί να συναχθεί, προκειμένου να θεωρείται «ουσιώδες», το νέο γεγονός πρέπει να είναι ικανό να τροποποιήσει ουσιωδώς την κατάσταση του αιτούντος που αποτέλεσε τη βάση της αρχικής αιτήσεως, επί της οποίας εκδόθηκε η πλέον απρόσβλητη προγενέστερη απόφαση [55]. Είναι εξίσου ορθό, κατά την άποψή μου, να χαρακτηρίζεται ως «ουσιώδες» ή «αρκούντως ουσιώδες» ένα γεγονός ικανό να τροποποιήσει ουσιωδώς τις συνθήκες που υπαγόρευσαν την έκδοση της προγενέστερης πράξεως της οποίας ζητείται η επανεξέταση, όπως, ιδίως, το γεγονός που εγείρει αμφιβολίες ως προς το βάσιμο της λύσεως που προκρίθηκε με την εν λόγω πράξη [56].

167. Τούτο ακριβώς συμβαίνει, όμως, στην περίπτωση αποφάσεως του Διαμεσολαβητή, όπως αυτή της 14ης Δεκεμβρίου 2004, με την οποία διαπιστώνεται περίπτωση κακοδιοικήσεως που αφορά την επεξεργασία αιτήσεως παροχής προσβάσεως σε συγκεκριμένα έγγραφα, για τον λόγο ότι, κατά παράβαση των διατάξεων του κανονισμού 1049/2001, η Διοίκηση δεν αιτιολόγησε προσηκόντως την άρνησή της να παράσχει πρόσβαση στα εν λόγω έγγραφα.

168. Η περίπτωση αυτή διακρίνεται βεβαίως από την κατάσταση εκείνη στο πλαίσιο της οποίας ο Διαμεσολαβητής, κατόπιν καταγγελίας, περιορίζεται να επιβεβαιώσει την εκτίμηση της Διοικήσεως, όπως στην υπόθεση Internationaler Hilfsfonds κατά Επιτροπής επί της οποίας εκδόθηκαν οι προαναφερθείσες διατάξεις του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου.

169. Εξάλλου, εν αντιθέσει προς την απόφανση του Πρωτοδικείου, ο χαρακτηρισμός μιας αποφάσεως του Διαμεσολαβητή, όπως αυτής της 14ης Δεκεμβρίου 2004, ως «ουσιώδους νέου γεγονότος» δεν προσκρούει, κατά την άποψή μου, ούτε στο άρθρο 2, παράγραφος 6, της αποφάσεως 94/262 ούτε στο άρθρο 195 ΕΚ.

170. Πράγματι, αφενός, η αναγνώριση ενός τέτοιου χαρακτηρισμού δεν θέτει υπό αμφισβήτηση τη διάταξη του άρθρου 2, παράγραφος 6, της αποφάσεως 94/262, κατά την οποία η υποβολή καταγγελίας ενώπιον του Διαμεσολαβητή δεν διακόπτει τις προθεσμίες ασκήσεως ένδικης προσφυγής κατά της αρχικής αποφάσεως. Ο προθεσμίες αυτές εξακολουθούν να τρέχουν έναντι της αρχικής αποφάσεως, η οποία μπορεί ακόμη και να καταστεί απρόσβλητη έναντι του αιτούντος στην περίπτωση κατά την οποία ο Διαμεσολαβητής δεν διαπιστώνει κακοδιοίκηση ή στην περίπτωση κατά την οποία, μολονότι έχει διαπιστωθεί περίπτωση κακο-

54 — Για την κατηγορία των αποφάσεων που αναφέρονται ρητώς στο «ουσιώδες νέο γεγονός», βλ. προαναφερθείσες αποφάσεις Aschermann κ.λπ. κατά Επιτροπής (σκέψη 13)· Trenti κατά ΟΚΕ (σκέψη 11) και Becker κατά Επιτροπής (σκέψη 9)· προαναφερθείσα διάταξη Inpesca κατά Επιτροπής (σκέψη 72)· για την κατηγορία των αποφάσεων που αναφέρονται σε «αρκούντως (ή αρκετά) ουσιώδες νέο γεγονός», βλ. προαναφερθείσες αποφάσεις Muller κατά Επιτροπής (σκέψη 17) και Esly κατά Επιτροπής (σκέψη 12).

55 — Βλ., κατά την έννοια αυτή, προαναφερθείσα απόφαση Becker κατά Επιτροπής (σκέψη 11)· προαναφερθείσα διάταξη Inpesca κατά Επιτροπής (σκέψη 73) και προαναφερθείσα απόφαση του Πρωτοδικείου Inpesca κατά Επιτροπής (σκέψη 51). Βλ., επίσης, προαναφερθείσα απόφαση Esly κατά Επιτροπής (σκέψεις 11 και 12).

56 — Βλ. αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 15 Σεπτεμβρίου 1998, T-94/96, Hagleitner κατά Επιτροπής (Συλλογή Υπ.Υπ. 1998, σ. I-A-489 και II-1467, σκέψεις 31 και 32), καθώς και της 6ης Μαΐου 2009, T-12/08 P, M κατά ΕΜΕΑ (σκέψη 54).

διοικήσεως, αυτή, ούσα αμιγώς διαδικαστικής φύσεως, δεν εγείρει καμιά αμφιβολία ως προς το βάσιμο της λύσεως που προκρίθηκε με την προγενέστερη πράξη κατά της οποίας δεν ασκήθηκε εμπροθέσμως προσφυγή.

171. Η επανέναρξη των προθεσμιών ασκήσεως ένδικης προσφυγής δεν οφείλεται στην απλή υποβολή καταγγελίας στο Διαμεσολαβητή, αλλά στο γεγονός ότι η απόφασή του με την οποία διαπιστώνεται περίπτωση ουσιώδους κακοδιοικήσεως ως προς την επεξεργασία αιτήσεως παροχής προσβάσεως σε έγγραφα συνιστά ουσιώδες νέο γεγονός, κατά την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου.

172. Αφετέρου, μολονότι είναι αληθές ότι το άρθρο 195 ΕΚ δεν επιβάλλει στα θεσμικά όργανα, *κατά των οποίων έχει υποβληθεί καταγγελία* ενώπιον του Διαμεσολαβητή, την υποχρέωση να επανεξετάσουν τις θέσεις τους, τούτο δεν ισχύει στην περίπτωση κατά την οποία ο Διαμεσολαβητής διαπιστώνει, κατόπιν έρευνας, περίπτωση κακοδιοικήσεως της οποίας το αντικείμενο συνδέεται ακριβώς με το βάσιμο της λύσεως που προέκρινε το οικείο όργανο με την πράξη η οποία έχει καταστεί απρόσβλητη και της οποίας ζητείται επανεξέταση.

173. Θα ήταν, εξάλλου, αλυσιτελές να αναζητείται σε ένα νομοθετικό κείμενο, ακόμη στην ίδια τη Συνθήκη ΕΚ, η νομική βάση της υποχρεώσεως επανεξετάσεως μιας κοινοτικής πράξεως η οποία έχει καταστεί απρόσβλητη, λόγω της επελεύσεως ουσιώδους νέου γεγονότος, καθώς, όπως ορθώς επισήμανε το Πρωτοδικείο με την προαναφερθείσα απόφαση Inpesca κατά Επιτροπής [57], πρόκειται για υποχρέωση η οποία απορρέει από γενική αρχή του διοικητικού δικαίου.

174. Εκτιμώ ότι η προσέγγιση κατά την οποία μια απόφαση του Διαμεσολαβητή, όπως αυτή της 14ης Δεκεμβρίου 2004, συνιστά ουσιώδες νέο γεγονός το οποίο δικαιολογεί την επανεξέταση, εκ μέρους της Διοικήσεως, προγενέστερης, πλέον απρόσβλητης, αποφάσεως διασφαλίζει την πρακτική αποτελεσματικότητα της διαπιστώσεως του Διαμεσολαβητή περί κακοδιοικήσεως, χωρίς να παραβιάζει τα όρια της διακριτικής ευχέρειας του οικείου θεσμικού οργάνου. Συγκεκριμένα, αφενός, και εν αντιθέσει προς τη θέση που υποστήριξε η Επιτροπή με το υπόμνημά της αντικρούσεως της αιτήσεως αναιρέσεως, ένα θεσμικό όργανο θα επιδεικνύει, κατά την άποψή μου, μεγαλύτερη επιμέλεια ως προς την τήρηση της αρχής της χρηστής διοικήσεως στο πλαίσιο της προσβάσεως σε έγγραφα όταν έχει επίγνωση της δυνατότητας του αιτούντος να ζητήσει την επανεξέταση μιας απορριπτικής αποφάσεως, σε περίπτωση διαπιστώσεως, εκ μέρους του Διαμεσολαβητή, περιπτώσεως κακοδιοικήσεως. Αφετέρου, είναι σαφές ότι, παρά την υποχρέωση επανεξετάσεως του βασίμου της προγενέστερης απορριπτικής αποφάσεως, το θεσμικό όργανο θα διατηρεί, βάσει των εξαιρέσεων του άρθρου 4 του κανονισμού 1049/2001, το δικαίωμα να μη δημοσιοποιήσει το επίμαχο έγγραφο [58].

175. Για τους λόγους αυτούς φρονώ ότι ο Πρωτοδικείο πεπλανημένα έκρινε ότι η απόφαση του Διαμεσολαβητή της 14ης Δεκεμβρίου 2004 δεν μπορούσε να χαρακτηρι-

57 — Σκέψη 54.

58 — Επιβάλλεται, πάντως, η υπόμνηση ότι οι διαπιστώσεις του Διαμεσολαβητή δεν δεσμεύουν καθ' εαυτές, τον κοινοτικό δικαστή, μολονότι μπορούν να αποτελέσουν ένδειξη περί παραβιάσεως της αρχής της χρηστής διοικήσεως. Βλ. απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2007, C-167/06 P, Κομνηνού κ.λπ. κατά Επιτροπής (σκέψη 44).

σθεί ως νέο στοιχείο, υπό την έννοια του ουσιώδους νέου γεγονότος, ικανό να δικαιολογήσει την επανεξέταση της διαλαμβανόμενης στο έγγραφο της 26ης Ιουλίου 2002 αποφάσεως, με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση της αναιρεσείουσας για παροχή προσβάσεως σε ορισμένα έγγραφα της συμβάσεως LIEN 97-2011.

176. Ομοίως, κρίνοντας, με τις σκέψεις 93 έως 100 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως, ότι η Επιτροπή δεν είχε επανεξετάσει την κατάσταση της αναιρεσείουσας, το Πρωτοδικείο πεπλανημένως δέχθηκε, εμμέσως αλλά κατ' ανάγκην, ότι η Επιτροπή δεν είχε την υποχρέωση να επανεξετάσει την εν λόγω κατάσταση, παρά το νέο ουσιώδες γεγονός το οποίο είχε επέλθει κατά το διάστημα από της λήψεως της αρχικής αποφάσεως έως την έκδοση της πρωτοδίκως προσβληθείσας πράξεως, ήτοι παρά την απόφαση του Διαμεσολαβητή της 14ης Δεκεμβρίου 2004 με την οποία διαπιστώθηκε περίπτωση κακοδιοικήσεως ως προς την επεξεργασία της αιτήσεως της αναιρεσείουσας για παροχή προσβάσεως σε συγκεκριμένα έγγραφα.

177. Λαμβανομένων υπόψη όλων των ανωτέρω εκτιμήσεων, προτείνω την αποδοχή του δευτέρου λόγου αναιρέσεως και τη μερική αναίρεση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου, καθόσον δι' αυτής γίνεται δεκτή η προταθείσα από την Επιτροπή ένσταση απαραδέκτου και διαπιστώνει ότι η ασκηθείσα ενώπιον του Πρωτοδικείου προσφυγή βάλλει κατά πράξεως αμιγώς επιβεβαιωτικής της διαλαμβανόμενης στο έγγραφο της 26ης Ιουλίου 2002 αποφάσεως.

178. Μια τέτοια μερική αναίρεση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου θα μπορούσε, εντούτοις, να συνεπάγεται το παραδεκτό της πρωτοδίκως ασκηθείσας προσφυγής μόνον αν γινόταν δεκτός ο τρίτος λόγος αναιρέσεως.

179. Όπως, έχω, ωστόσο, ήδη επισημάνει ανωτέρω, εκτιμώ ότι ο τρίτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

180. Ως εκ τούτου, προτείνω την απόρριψη της αιτήσεως αναιρέσεως [59].

V — Επί των δικαστικών εξόδων

181. Κατά το άρθρο 122, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, όταν η αίτηση αναιρέσεως είναι αβάσιμη, το Δικαστήριο αποφαίνεται επί των δικαστικών εξόδων. Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του ιδίου κανονισμού, το οποίο έχει εφαρμογή στην αναιρετική διαδικασία βάσει του άρθρου 118 του κανονισμού αυτού, ο ηττηθείς διάδικος

59 — Είναι σαφές ότι, υπό αυτές τις συνθήκες, παρέλκει η απόφανση επί του αιτήματος της αναιρεσείουσας για ακύρωση της αποφάσεως που, κατά την ίδια, διαλαμβάνεται στο έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2005 και, κατά μείζονα λόγο, επί του αιτήματος με το οποίο ζητείται από το Δικαστήριο να αποφανθεί επί της ουσίας της διαφοράς. Ακόμη και αν το Δικαστήριο δεχόταν την αίτηση αναιρέσεως, το τελευταίο αυτό αίτημα δεν θα μπορούσε να γίνει δεκτό καθώς, όπως ορθώς επισήμανε η Επιτροπή με το υπόμνημά της αντικρούσεως της αιτήσεως αναιρέσεως, ούτε το ίδιο το Πρωτοδικείο είχε τη δυνατότητα να αποφανθεί επί της ουσίας της διαφοράς. Συνεπώς, η διαφορά δεν είναι ώριμη προς εκδίκαση, κατά την έννοια του άρθρου 61, παράγραφος 1, του Οργανισμού του Δικαστηρίου.

καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της Επιτροπής στα δικαστικά έξοδα και εφόσον, κατά την άποψή μου, η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί, η Επιτροπή πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα της αναιρετικής διαδικασίας.

VI — Πρόταση

182. Κατόπιν των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να αποφανθεί ως εξής:

«1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.

2) Καταδικάζει την Internationaler Hilfsfonds στα δικαστικά έξοδα.»